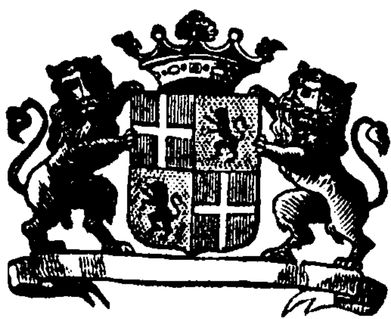
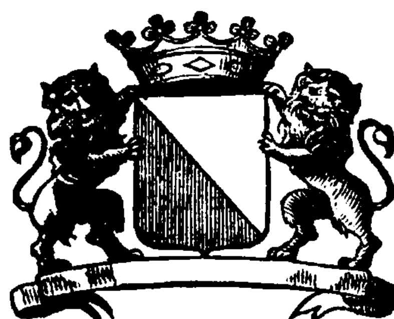
A°. 1855. N°. 13.

MAANDAG 15 JANUARIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 14 Januarij.

Maakten wij onlangs opmerkzaam op den geest der *armenwet* en op het hoog gewigt voor allen, die zich op eene of andere wijze met het in werking brengen harer bepalingen belast zien, om de ware bedoelingen des wetgevers in deze toch niet te miskennen, wij moesten tevens onze vrees vermelden, dat zulks wel geschieden zal, daar men ook hierin te veel bij het oude zal trachten te blijven.

Een merkwaardig en schoon voorbeeld van de juiste opvatting der wet, van den edelen en krachtigen geest, waarmede men haar wenscht na te leven, werd onlangs door het *diakonie bestuur der Nederl. Hervormde gemeente* te 's Gravenhage gegeven. Dit bestuur, vroeger rijkelijk gesubsidieerd heeft den moed gehad den Raad der stad voor eene jaarlijksche subsidie van ongeveer *f* 18,000.— *te bedanken.* Het begreep te regt, dat de nieuwe wet voor de liefdadigheid een eigen en onafhankelijk veld wil openen; maar, dat zij ook trachten moet, dat voorregt deelachtig te worden. Het begrep, dat de opbrengsten der burgerij aan de stedelijke kas op deze wijze met *f* 18,000.— kunnende verminderd worden, toch even goed in vermeerderde liefdegiften den armen kunnen ten beste komen. Wij hopen van harte, dat de uitkomst de verwachtingen van HH. diakenen mag overtreffen, en dat hun voorbeeld algemeenen weerklank mag vinden bij alle gesubsidieerde armeninstellingen in ons vaderland. Laten deze allen trachten *vrij* en *zelfstandig* te worden, van knellend toezigt ontslagen te raken, een *nieuw* en *eigenwerkend leven* te erlangen. Wij zouden daarmede reeds het onberekenbaar voordeel erlangen, dat het gebrekkige en jammerlijke subsidie stelsel langzamerhand uit ons midden zoude verdwijnen.

Men zoude echter nog meer winnen. Bij dergelijken geest der diakonie-besturen zal er met de voor hen toenemende liefdegiften veel verrigt worden, en zeker geen zucht bestaan, om de armen slechts van zich af te schuiven en aan de burgerlijke armbesturen toe te zenden. Bij de volkomene onverantwoordelijkheid der diakoniën, kunnen zij zeker bedeelen en niet bedeelen, waar en aan wien haar dit *al-* of *niet* goed dunkt. Zij *kunnen* en *moeten* welligt onderstand ontzeggen aan hem, die geen lidmaat der kerk is, aan hem, die zich door ergerlijken levenswandel hulp onwaardig maakt, maar het is eene, door niets tot dusverre gewettigde blaam, op de kerkbesturen geworpen, *te willen veronderstellen*, te willen *insinueren*, dat zij werkelijk deugdzame en ongelukkige broeders der gemeente zouden uitwerpen, en aan de genade van een burgerlijk armbestuur overlaten. Wij koesteren beter verwachting van het bestuur der meeste diakoniën van den Christelijk-liefdadigen zin onzer landgenooten, en meenen *die veronderstelling* te moeten toeschrijven aan de zucht om bij het oude te blijven. Men verneemt haar althans vooral van hen, die ijveren voor de verhooging der geldsommen voor de burgerlijke armbesturen benoodigd.

Het hoofdbeginsel voor de burgerl. armbesturen is vooral te vinden in art. 21 der wet. Het is, dat zij onderstand *mogen* verleenen onder zekere voorwaarden. Deze zijn, dat men zich verzekerd hebbe, dat de arme op geene andere wijze onderstand *heeft kunnen erlangen;* en dan nog slechts *bij volstrekte onvermijdelijkheid.* De wetgever is blijkbaar zoo beducht geweest voor wettelijken onderstand, dat hij de hulp der burgerlijke besturen aan zoovele voorwaarden heeft gebonden, dat zij, bij zeer strikte opvatting der wet, slechts zeldzaam met vrucht schijnen te kunnen worden ingeroepen. Hoe moeijelijk is niet reeds het verkrijgen van *zekerheid*, dat een individu van geene andere instelling hulp erlangt? Hoe uiterst zwaar is het, te bepalen, wanneer *volstrekte onvermijdelijkheid* plaats vindt? En ná dat alles is het gemeente bestuur nog bij magte *al* of *niet* te geven. Velen klagen reeds over de schraalheid der bedeelingen van de diakonie besturen, als soms te gering om te leven, te groot om te sterven. Het is zeker, dat dit artikel de burgerl. armbesturen schijnt te noodzaken toe te passen — wat uit den aard der zaken en uit den geest der wet reeds voortvloeit — namelijk een onderstand, die *nog geringer* en *nog wisselvalliger* is dan die der liefdadigheid. Men noeme dit wreed, maar men bedenke toch, dat de Staat, in zake van armverzorging, *zeker niet tot meer* verpligt is, dan de Christelijke liefde. Men bedenke, dat van het streng vasthouden aan dit punt de geheele toekomst der wet en der armoede afhangt. Kan de arme bij het burgerlijk bestuur *meer*, *beter* of *gemakkelijker* krijgen, dan verlaat hij zijn natuurlijk toezigt (de diakonie) om geheel zonder toezigt te leven; dan verlaat hij den kring der Christelijke beweldadigden en derh. dankbare ontvangers, om over te gaan in de rei der eischers en regtvorderenden, hij gaat over in de gelederen van het socialisme. Met het beginsel van art. 21 hangt nu natuurlijk art. 25 ten naauwste te zamen. Dit art. wil nu jaarlijksche vaststelling van een *maximum* van onderstand voor het volgend jaar, naar gelang van bestaande behoeften. Hier kan reeds dadelijk zich de vraag voordoen: moet dit *maximum* bestaan in de bepaling eener *ronde som*, welke ook op de gemeentelijke begrooting kan verschijnen, en waaruit in den loop des jaars de benoodigde ondersteuning wordt uitgereikt, om welke te bepalen, de behoeftigen zich (art. 22) vooraf hebben aan te melden? Of, moet men onder dit maximum van bedeeling een tarief verstaan, volgens 't welk allen, die zich aanmelden, naar bepaalde klassifikatie hulp erlangen? Art. 25 laat de vaststelling van het bedoelde *maximum* afhangen van de aanvragen, die krachtens art. 22 *zijn ingewilligd.* Bedeelt men daarenboven volgens een tarief aan alle in den loop des jaars zich aanmeldende armen, zoo valt er ook aan geene eigenlijke *begrooting voor het armwezen* te denken. Dergelijke beschouwingen kunnen welligt den gemeente raad te Haarlem bewogen hebben, om den onderstand in ronde sommen te bepalen, waarmede eene bedeeling volgens tarief nog wel vereenigbaar is. Op andere plaatsen heeft men echter, vooral op grond van art. 41, het *maximum* verstaan als het hoogste *quantum van bedeeling*, en tarieven gemaakt, waar de onderstand in guldens en cents per hoofd zeer juist berekend is. Wij zouden meenen, dat deze opvatting met den geest der wet, en de woorden van art. 25 mede weinig strookt. Men lette er toch op, dat de wet *zoo min mogelijk ondersteuning in geld* wil hebben, *zooveel mogelijk* in eetwaren, brandstoffen, kleeding, woning, enz. Dit is voorzeker weder een hoofdbeginsel der wet, gelijk het trouwens een hoofdbeginsel van elke doelmatige armenbedeeling behoort te zijn. Dit schijnt ons echter gemakkelijker te verwezenlijken, bij het vaststellen eener ronde som voor het armwezen, dan bij het denkbeeld van een tarief, daar het laatste te weinig ruimte laat aan het oordeel der armverzorgers, om omstandigheden te raadplegen. Wat men intusschen in geld berekenen moge en bij tarief vaststellen, zeker zullen geldelijke toelagen volgens tarief wel bezwaarlijk geoorloofd zijn; daarenboven zullen de burgerlijke armbesturen vooral mogen waken, dat hunne tarieven niet *hooger*, wel *lager*, dan die der Kerkelijke besturen zijn. Ten slotte zoude men welligt ook nog de vraag kunnen doen of, waar ingevolge de bepalingen der wet, burgerlijke armbesturen moeten bestaan, deze geene nieuwe ligchamen zouden moeten vormen. Zoo al niet door de wet geëischt, zoude dit denkbeeld welligt in sommige opzigten aanbevelenswaardig zijn

---

— Het vertrouwen in de vredelievende bedoelingen van Rusland, dat reeds wankelende was, heeft nieuwe stoffe tot twijfel gevonden in de berigten, die gister door ons reeds zijn medegedeeld, omtrent de vijandelijkheden, die door de Russen aan den Donau weder zijn begonnen. Zij zouden zelfs Matschin op nieuw bedreigen. Nu zegt men wel, dat het evenzeer de Russen als de Westmagten vrij moet staan, gedurende de onderhandelingen gebruik te maken van de meer of min voordeelige stelling der tegen over elkaar staande troepen, en het is zeker billijk, dat, waar de verbondenen in de Krim hunne operatiën voortzetten, de Russen die in de Dobrudscha weder mogen aanvangen, maar dit vermeerdert natuurlijk de gelegenheid, om de vredesonderhandeling [illegible] nen storen.

Wat meer is, de *Morning [illegible]*, wiens berigt omtrent een vredeskongres wij [illegible] gister mededeelden, maar dat ten slotte in zijn artikel o. a. zegt, dat Sebastopol moet vallen, is het blad van lord *Palmerston.* Deze is de man der positie in Engeland, en men zal onder Londen zien, dat het orgaan van dien Staatsman omtrent de noodzakelijkheid van dien val, dingen zegt, die de Czaar misschien minder gewillig zal toegeven.

Bij het wantrouwen in Rusland, door zoovelen uitgedrukt, mag men niet vergeten er op te wijzen, dat het *J. des Debats* dat niet deelt en heden een artikel levert in veel gelukkiger zin, dan de *Constit.* Het laatste blad is echter meer een half regeringsorgaan en zijne zienswijze daarom misschien de meest officiële.

In afwachting der bevestiging van de toetreding van Pruissen tot het 2 Dec. verdrag, wordt heden de toetreding van Sardinië bevestigd. Men zegt, dat Sardinië 15 à 20,000 man zal leveren, die voor rekening van Frankrijk en Engeland zullen worden overgevoerd, en onder bevel staan van generaal *La Marmora.* — Ook spreekt men weder van de toetreding van Zweden!!

Mogt zich de toetreding van deze 3 magten bevestigen, het slot van het reeds aangehaalde artikel in de *Morning Post* verkreeg nog meerder waarde.

Uit de Krim zijn berigten tot den 4. Toen was nog niets naders voorgevallen.

In de Sardinische kamer zijn de beraadslagingen begonnen over het belangrijk ontwerp tot opheffing der kloosters. Wij verwijzen daartoe naar Turijn, waar men ook het berigt zal vinden van den dood der Koningin-weduwe.

De Duitsche post is heden morgen weder niet aangekomen.

— Betreffende de tot dus verre nog niet vervulde betrekking van minister van Marine, vermeenen wel onderrigte personen, dat deze betrekking nog aan niemand, namens Z. M. den Koning, is aangeboden.

— Tegenover de kandidatuur van den graaf *Schimmelpenninck*, die veel kans heeft, ook om door de antirevolutionnaire partij te worden ondersteund, heeft men, uit de daartoe voorgestelde oud-leden der Kamer, de kandidatuur van den heer *v. d. Linden* gesteld.

— Op een gedeelte van den spoorweg tusschen Rotterdam en Gouda is een eerst proefrid gedaan met een lokomotief en zandwagens, tot voorbij de Capelsche Laan, zijnde een afstand van $^3/_4$ uur, welke rid dagelijks wordt volgehouden tot verdere beproeving van den weg.

— Te Assen cirkuleert een adres, waarin Z. M. wordt verzocht, dat in 't vervolg niet de *aangeslagene belasting*, maar de *betaling* daarvan, kiesbevoegdheid verleene.

„Wij wenschen, Sire! — zeggen adressanten — onzen konstitutionnelen regeringsvorm, wij verlangen Uwer Majesteits troon beschermd te zien en zelve te verdedigen; maar wij willen die bescherming niet zien toevertrouwd aan de heffe des volks, die, zonder belang bij het behoud van den staat, zonder kennis van zaken, een speelbal wordt in de handen van hen, die niet schromen van dergelijke hulpmiddelen gebruik te maken tot bereiking van hun doel. Dat dit doel, waar zulke middelen worden gebezigd, niet edel kan zijn, behoeft geen betoog, evenmin als de daaruit af te leiden gevolgtrekking, dat het den zoodanigen of om voldoening van eerzuchtig, ongeoorloofd eigenbelang, of om omverwerping van de bestaande orde van zaken te doen is." *Zond. Bl.*

*— De bezigtiging der voorwerpen, geschonken aan de loterij van handwerken van mejufvrouwen *Schröder*, en waaronder zich bevindt de fraaije pendule van H. M. de Koningin, blijft bepaald op Dingsdag en Woensdag aanstaande, den 16. en 17. dezer, op de Kamer van heeren regenten van het Ev. Luthersche Weeshuis, (Domplein), des middags van 12 tot 4 ure.

— Te Wijk bij Duurstede betrad de predikant den 26. Dec. met toga, barret en bef den predikstoel. Dit plegtstatiger ambtsgewaad was den predikant door kerkvoogden aangeboden. — Te Arnhem hebben ook de kerkvoogden het nieuwe ambtskleed voor de predikanten bekostigd. In de omstreken van Arnhem is de toga algemeen aangenomen. Men ontvangt van verschillende zijden gelijke berigten.

De predikanten der Ned. Herv. gemeente te Groningen zullen heden Zondag beginnen om de toga te gebruiken.

— Het *Zond. bl.* vermeldt dat de jongelieden, welke te Kampen de lessen van de Hoogleeraren der afgescheidenen bijwonen, een zeer gunstig en gezond voorkomen hebben. Het kollegie-lokaal is echter zoo laag in den grond, dat de hoofden der Studenten gelijk komen met den beganen grond, terwijl het huis op de eerste en tweede verdieping geschikte vertrekken aanbiedt voor eene Hoogeschool.

*— Uit Amerongen schrijft men ons van den 8 Jan.: De eerste voordragt voor landbouwers in het nieuw ingetreden jaar, door dr. *W. A. J. van Geuns* gehouden, had tot onderwerp de gerst, maïs en gierst. Deze planten werden eendeels beschouwd uit het oogpunt van hare zamenstelling en hare wijze [illegible]ijen, anderdeels uit het oogpunt van hare verbouwing en opbrengst. Hierbij werd over de gewigtigste soorten en ondersoorten dezer planten afzonderlijk gehandeld, terwijl eene verzameling daarvan ter bezigtiging werd voorgelegd. Bij de gerst werd tevens gesproken over de algemeene beginselen en bewerkingen, waarop de bierbrouwerij berust.

— Uit Amerongen schrijft men: Naar aanleiding eener missive van den kerkenraad der hervormde gemeente alhier, waarin dit ligchaam te kennen gaf, dat de bedeeling van wege de diakonie, te beginnen met 1 April e. k., zich alleen zal bepalen tot lidmaten en personen boven de 70 jaar, heeft de gemeenteraad overwogen, in hoever hij zich al dan niet de zorg voor overige behoeftigen zou behooren aan te trekken, met andere woorden, of men al dan niet tot de oprigting van een burgerlijk armbestuur zou overgaan. Na langdurige diskussiën, waarin van vele zijden tegen de instelling van een armentax geijverd werd, heeft de raad besloten, zich als zoodanig niet met de armenbedeeling in te laten, maar heeft hij gemeend de instelling eener partikuliere kommissie te moeten uitlokken, door wier bemoeijingen het lot zou verbeterd worden van hen die voortaan van de kerkelijke liefdadigheid niets meer te wachten hebben.

*— Men meldt ons uit Werkhoven, als een bewijs, dat men zich in deze provincie ook op de hooge kleigronden bijzonder op de aanfokking van goed rundvee toelegt, dat door den landbouwer *Jan van Rooijen*, onder die gemeente, eene koe, wegende 400 Ned. ponden, is verkocht aan *S. Walg*, koopman te Culenborg, voor de kapitale som van *f* 218.

— In Groningen heeft zich in een stal te Winsum de besmettelijke longziekte weder vertoond. De eerste koe is op last van den Burgemeester dadelijk afgemaakt, terwijl de Ged. Staten bevel hebben gegeven tot het doen afmaken der tweede zieke koe en tot de inenting van de overige schijnbaar gezonde runderen. Daartoe zijn gekommitteerd de veeartsen *Billroth* te Noordhorn en *van Setten* te Onderdendam.

— Als eene zonderlinge ironie van het toeval verdient opmerking dat, terwijl den 8. de Weener beurs met hoop op vrede zoo bijzonder willig was, en de spekulanten op rijzing van vreugde bijna buiten zich zelven waren, twintig karren, met mortier-bommen geladen, de beurs voorbij naar het station van den noorder-spoorweg reden, om naar Krakau te worden verzonden.

— De Fransche Tenorzanger *Roger* heeft aan het Parijsche Journal *Illustration*, dat bijdragen aanneemt om de Fransche soldaten en matrozen in de Krim van tabak te voorzien, tot dat doel van Hamburg de opbrengst eener zijner gastvoorstellingen gezonden, de som van 1500 francs bedragende. *Caecilia*

DEN HELDER 13 Januarij.

Te Texel uitgezeild de Vijf Gebroeders, kapt. *Dekker*, Theodora Mechtelda, kapt. *Boelhouwer*, Sirius, kapt. *Mulder*, Otto, kapt. *Rotgans*, Catharina Geertruida, kapt. *Knaudt*, Zeeland, kapt. *de Winter*, van der Werf, kapt. *Rosier*, Aloijene, kapt. *Haacke* en de Onderneming, kapt. *Johansen*, alle 9 naar Batavia; Prins Willem Hendrik, Komm. *de Ruiter de Wildt*, Plata, kapt. *Henning*, N. Holland, kapt. *Overeen*, Amicitia, kapt. *Wijgers*, Louisa, kapt. *Peters*, alle 5 naar Suriname; Java, kapt. *v. Dam*, naar Akijab; Amsterdam, kapt. *Wehdemeijer* en Minister van Hall, kapt. *de Haas*, beide naar Padang; Nephthun, kapt. *Molenaar*, naar Curaçao; enz.

Met de 5 Gebroeders zijn vertrokken 130 man troepen, onder bevel van kapitein *v. d. Pool*, en de 2e luitt. *Versteeg* en *Guister*.

HELLEVOETSLUIS 12 Januarij.

Binnengekomen Castor, kapt. *Lange*, van Batavia. Met de Maria Magdalena, kapt. *Popken*, zijn 110 manschappen, onder bevel van den majoor *Kellerman*, en den 2e luit. *v. Son*, naar Batavia vertrokken.

Water Hoogte.

Arnhem 13 *Jan.* 2,89 El; + AP., 9,84. Gev. 21 D.

BEROEPEN:

te Rossum Ds. *A. Pitlo* te Deurne.
„ Scherpenisse Ds. *G. B. van den Broek* te Aarlanderveen.
„ Nieuwetonge „ *A. P. A. du Cloux* „ Oidenbroek.
„ Meeuwen de Heer *H. W. Eigeman*, Cand. tot de H. Dienst.

BEDANKT:

Ds. *A. G. van Anrooy*, pred. te Briels, voor de Gasthuiskerk te Delft.

Bij den BURGERLIJKEN STAND te *UTRECHT* zijn van den 7 tot den 14. Januarij 1855

ingeschreven: ondertrouwd 8 paar; — gehuwd 5 paar, geborenen 34, als 21 j. en 13 m.; — overledenen 25, als 8 van het m. en 17 van het v. geslacht, waaronder 5 levenloos aangegevenen.

Bij den BURGERL. STAND te *AMERSFOORT* zijn van den 1. tot den 13. Jan. 1855

ingeschreven: Ondertrouwd 3 paar. — Gehuwd 3 paar. *Geboren:* 16, als 9 jongens. en 7 meisjes; *Overleden:* 10, als 4 van het mann. en 6 vrouw. geslacht. Levenloos aangegeven 1 kind mann. en 1 vr. geslacht.

ITALIE.

TURIJN 9 Januarij.

De Kamer der afgevaardigden heeft heden de beraadslagingen geopend over de wet op de kloosters. De president *Buoncompagni* heeft het eerst het woord gevoerd en bijna twee uren gesproken ten voordeele der wet. Hij heeft de noodzakelijkheid er van aangetoond, dat er volledige vrijheid besta, zoodat de staat niet mag toelaten, dat de geloovigen de twijfelaars overheerschen, evenmin als dat de twijfelaars de geloovigen bespotten; dat het aangeboden ontwerp noch de eigendom, noch de godsdienst aanrandde; dat nu de kamer de 900,000 fr. had afgestemd, die vroeger aan de te weinig bezoldigde geestelijken werden uitgedeeld, in dat te kort moest voorzien worden; dat het gelukkig was, dat de regering daartoe niet tot het *incameramento* der geestelijke goederen de toevlugt had genomen, welk middel in Frankrijk heilloos had gewerkt en de vrije geestelijkheid er slechts meer afhankelijk had gemaakt van Rome; dat het beste middel, om de geestelijken te salarieren was vrijwillige opbrengsten der geloovigen; dat het middel, door de regering voorgesteld, om de geestelijke goederen beter te verdeelen, daarom geschikt was en daarbij regtmatig, omdat als de staat het eigendom niet mag aanranden, de staat echter soeverein is tegenover zedelijke ligchamen en bij algemeen nut; dat de opheffing der kapittels een gelukkig denkbeeld was; dat het in handen van den staat stellen der klooster-goederen een gelukkige maatregel was, omdat als de staat het gaan in kloosters den geloovigen niet mogt verbieden, hij daarentegen de verpersoonlijking van den eigendom der kloosters niet mogt toelaten; en dat trouwens de regering eene gelukkige uitzondering had gemaakt met de orden, die zich met het onderwijs belasten. Spr. heeft er op gewezen, dat bij het koncilie van Konstanz bepaald is, dat de geestelijken niets mogen bezitten; thans ontkent men hun dat regt niet; maar men wil het slechts regelen. En wat het kanonieke regt aangaat, dat men inroept, die overleveringen, als zij in strijd zijn met den geest der eeuw en de eischen der tijden, moet men ter zijde stellen. Het konkordaat met Rome kon hersteld worden, maar dan moet men zich losmaken van den invloed der mannen, die zich de uitsluitende verdedigers noemen van de roomsche godsdienst. „En wat hebben die mannen gedaan, riep hij ten slotte uit, die zich het regt aanmatigen de kerk en het R. Katholisisme te vertegenwoordigen? zij hebben slechts getracht de kerk te verbinden met al wat dwaling is, met afgodendienst, met dwingelandij en met mijneed, waar mijneed bestaat. Onze tweespalt zal verdwijnen, de vrijheidsgeest zal blijven;"

Deze rede heeft diepen indruk gemaakt.

De markies *G. de Cavour*, broeder van den eersten minister, heeft daarop *tegen* het ontwerp van wet gesproken.

Op verzoek van den minister *Cavour* zelf is het protest der Bisschoppen in de kamer voorgelegen.

De koningin moeder, *Marie Therese*, weduwe van koning *Karel Albert*, is ernstig ziek aan eene longontsteking. Zij is 6 maal adergelaten, en bevindt zich heden iets beter.

De hertogin van Parma gaat voort, veranderingen in alle takken van bestuur te maken. Bij een besluit wordt de universiteit gereorganiseerd; er zijn nieuwe leerstoelen daargesteld, als over de administrative regten, over de staathoushoudkunde, moraal en natuurkundige wetenschappen. Er zijn verscheidene nieuwe hoogleeraren aangesteld. De markies *Pallavicino*, broeder van den minister, een zeer verlicht mensch, is tot president van de universiteit benoemd.

TURIJN, Vrijdag 12 Januarij.

De Koningin weduwe, moeder van onzen Koning: is heden middag overleden, na eene ziekte van 7

gen, in den ouderdom van 54 jaren.

Marie Therese Françoise Josephe Jeanne Benedicte, artshertogin van Oostenrijk, was den 21 Maart 1801 geboren. Zij was de dochter ven wijlen *Ferdinand*, Grootherog van Toskanen. Zij huwde den 30 Sept. 1817 met den Koning van Sardinië *Karel Albert*, die in Maart 1849, na den veldslag van Novarre, afstand van de troon deed, en den 28 Julij daarop volgenden te Oporto, in Portugal, overleed.

DUITSCHLAND.

WEENEN, Vrijdag avond 12 Januarij.

De bezetting van de Dobrudscha door de Russen wordt bevestigd. De Turken zijn met verlies uit Toultscha tot aan Babadagh verdreven. De uitvoerige berigten ontbreken.

De kolonel *v. Manteuffel* zal morgen van hier naar Berlijn vertrekken.

— 5 pCt. 84¹/₄; Lomb. 99; bank 1030; wissel op Londen 12,15; Parijs 148¹/₄; Zilver 28.

WEENEN, Zaturdag 13 Januarij.

Heden heeft eene nieuwe konferentie der 4 mogendheden alhier plaats gehad.

WEENEN, Zaturdag 13 Januarij.

De *Ost. Deutsche Post* bevestigt de geruchten, gisteren alhier in omloop, en zegt niet alleen, dat de krijg weder aan den Donau, in de Dobrudscha, is uitgebroken, maar voegt er bij, dat de Russische legermagt tegen Matschin oprukt.

FRANKFORT, 11 Januarij.

In haar antwoord van den 5. heeft de Pruiss. regering, de ontijdigheid van de vraag van Oostenrijk tot mobilisering vaststellende, het voorstel toch aan den Bond gezonden. Het is twijfelachtig, of voor 't oogenblik Oostenrijk echter gevolg zal geven aan zijne vraag. De hoop op den vrede heeft den staat der zaken gewijzigd; zij beheerscht thans den toestand. Had Pruissen twee dagen langer gewacht, het had nieuwe argumenten voor zijne weigering kunnen aanvoeren.

Het eerste gevolg van de vredelievende houding, door prins *Gortschakoff* te Weenen aangenomen, is bij eenigen in Duitschland spijt. Om die reden zoeken ongeloovige en wantrouwende menschen slechts eene taktiek in die houding. Wat hiervan zij, Duitschland gevoelt, dat het als het ware tot onzijdigheid terugkeert.

— De Wurtemburger *Staatsanz.* verzekert, dat het fransche kabinet op de Pruissiesche nota van den 19. Dec. op koele wijze heeft geantwoord. De fransche minister doet uitkomen, dat alle poging tot het sluiten van een tweede verdrag noodeloos is. „Waartoe zou men nieuwe onderhandelingen aanknoopen, zoo wordt in het antwoord gezegd, die slechts tijd kunnen doen verliezen, om te geraken tot hetgeen eenvoudig kan geschieden, zonder, in dezen moeijelijken tijd, tijd te verspillen, door tot het verdrag van 2 Dec. toe te treden waartoe Pruissen van alle kanten wordt aangezocht? Wil Pruissen ons meer inwilligen dan Oostenrijk het heeft gedaan? Als wij een tweede dergelijk verdrag met hetzelfde doel aangaan, zou men ons dan niet kunnen beschuldigen, zoo als men het zoo dikwijls doet, dat wij verdeeldheid in Duitschland zoeken te verwekken?"

De minister *Drouyn de Lhuys* geeft te kennen, dat aan het sluiten van een tweede verdrag, 't welk als het ware in strijd met dat met Oostenrijk zou gesloten worden, niet te denken valt.

FRANKFORT 12 Januarij.

Bij den Bond wordt druk gehandeld over de mobielmaking van de kontingenten, doch er is tot heden nog geen besluit genomen.

— 2¹/₂ pCt. 57³/₈; bank. 968.

ENGELAND.

LONDEN 12 Januarij.

De *Morning Post* geeft als zijne meening te kennen, dat er den 1. Febr. een vredeskongres te Weenen zal geopend worden, waartoe nieuwe volmagten aan de gezanten te Weenen zullen moeten verstrekt worden. Dat kongres, waartoe natuurlijk een Turksch gezant moet zamenwerken, zal belangwekkende diskussiën in 't leven roepen; maar er is nog weinig daaromtrent te beweren, waar de gebeurtenis zelve nog zoo onzeker is.

Maar dit is zeker, dat thans de meest doortastende maatregelen in de Krim zullen worden genomen: nu *Omer Pacha* eene afleiding gaat brengen, en de verbonden legers zijn versterkt, moet men gewigtige gebeurtenissen verwachten. Sebastopol moet vallen. En als het gevallen is, eerst dan kan men op goede gevolgen hopen van het kongres dat bijeen zal komen. Dan zullen de Westmagten een materiëlen waarborg in handen hebben voor de vernietiging van de Russiesche overmagt in het Oosten, en als dan de Czaar geheel Europa tegenover zich ziet staan, zal hij welligt begrijpen, dat hij door toegevendheid alleen Europa voor verder bloedvergieten en Rusland voor grooter onheil zal kunnen bewaren.

LONDEN, Zaturdag 13 Januarij.

Na den afloop der beurs kwam het gerucht in omloop, dat alhier tijdingen ontvangen zouden zijn, het belangrijk berigt behelzende, dat Zweden zich bij de Westersche mogendheden zou hebben aangesloten.

— 13 *Jan.* Gec. 92¹/₈; Sp. 3 pCt. 37³/₄; 1 pCt. 18³/₈; Rusl. 5 pCt. 100; 4¹/₂ pCt. 89¹/₂; Holl. 4 pCt. 93; 2¹/₂ pCt. 61; Sard. 5 pCt. 84¹/₂; Braz. 98.

FRANKRIJK.

PARIJS 12 Januarij.

De *Const.* zegt heden omtrent de vredesonderhandelingen, dat deze een stap tot den vrede zijn, maar nog niet de vrede zelf. De uitleg der 4 voorwaarden is wel is waar aangenomen, maar men moet de praktiesche en afzonderlijke strekking van elk punt nog nader bespreken, en als men in bijzonderheden treedt, kon Rusland wel eens tegenwerpingen te maken hebben, terwijl de oorlogskanzen aan de Westmagten nog misschien reden zouden kunnen geven, om nieuwe voorwaarden er bij te voegen, die Rusland onaannemelijk vond. Eindelijk geeft, 't geen tot dusverre geschied is, gereede aanleiding, om althans met eenig voorbehoud de vredelievende verklaringen van Rusland op te vatten.

Men ziet het, het wantrouwen blijft bestaan; wat echter erger is, dan dat de dagbladschrijvers, dat blijven koesteren, men berigt, dat in de nieuwe instruktiën, door Frankrijk aan zijn gezant te Weenen gezonden, dat wantrouwen ook doorstraalt en het dus de betrekking met den Russ. gezant geheel dreigt te beheerschen.

Daarenboven ziet men juist in den nieuwen inval der Russen in de Dobrudscha de bevestiging van een wantrouwen in de bedoelingen van den Czaar.

Bij den hevigen storm, die in Dec. 1854 in de Middelandsche zee heeft gewoed, zijn op de Algerijnsche kust 32 groote schepen en 20 kustvaarders verongelukt. Slechts 2 personen zijn er omgekomen, de overigen zijn gered; vroeger waren die ongelukkigen allen slaven geworden! Thans lijden de Assurantie-maatschappijën van Marseille vooral veel.

De deelneming in de leening is zoo groot, dat des nachts blaauwkielen voor het ministerie van finantien post vatten, die 's morgens hunne pleatsen verkoopen voor 25 tot 50 frank.

PARIJS, Zaturdag 13 Januarij.

De *Moniteur* behelst heden morgen eene nota, waarbij de koophandel gewaarschuwd wordt, dat de blokkade der Russiesche havens in de Zwarte zee met den 1. Februarij weder zal beginnen.

Men heeft met de telegraaf berigten uit Weenen tot den 12 Januarij; doch zij behelzen geen nader nieuws wegens de onderhandelingen.

Uit Sebastopol heeft men tijdingen tot den 4 Januarij; doch even als de vorige, is er geene verandering in den staat van zaken voorgevallen.

— 13 *Jan.* 4¹/₂ pCt. 92,50; 3 pCt. 67,00; Sp. 3 pCt. 32⁷/₈; 1 pCt. 18¹/₄.

— Ten gevolge eener uitnoodiging in de *Haarl. Courant*, van den 3. dezer, overgenomen en aangedrongen in de *Utrechtsche Courant* van den 9. dezer, is bij den ondergeteekende, ten behoeve van dien noodlijdenden predikant en zijn zwaar geteisterd huisgezin, met hartelijke dankbetuiging ontvangen en reeds naar Utrecht overgemaakt: Van *N. N.* in Zeyst, Roebels zilver *f* 12,50, van *N. N.* een muntbillet *f* 10,—; van *N. N.* een koupon *f* 2,47¹/₂; van *N. N.* te Zeyst, zilver *f* 2,50; van *N. N.* te Zeyst *f* 2,—; een koupon in een brief *f* 4,85; van Zeyst, in zilver *f* 10,—; in een brief van Utrecht een muntbillet No. 883 Z. X. van s. e. p. *f* 10,—. Wordende deze rampspoedige familie verder dringend aanbevolen aan de hulpvaardigheid en mededeelzaamheid van beweldadigde en menschlievende geloofsgenooten.

D. LENTING, pred.

Zeyst den 12. Jan. 1855.

Zuidzijde van het St. Janskerkhof, wijk G. N°. 252. Voorzien van eenen met wit marmersteenen bevloerden Gang, vier Beneden en vier Bovenkamers, alle behangen en gestucadoord of geplafonneerd, grootendeels met Schoorsteenen en Kasten, Keuken met vele gemakken, Wijn- en Provisiekelders, Zolder met Dienstbodenkamers en Vliering.

Te aanvaarden 1° Mei 1855.

N°. 2. Een WINKELHUIS, waarin de negotie in Garen en Band, gedurende ruim 100 jaren, met goed gevolg is uitgeoefend, met Erf en Grond, Kelder en Kluis, staande te Utrecht aan de Westzijde van de Oudegracht over de Gaardbrug, wijk E. N°. 80. Bestaande in eenen gestucadoorden Winkel, twee Beneden en vier Bovenkamers, gedeeltelijk gestucadoord, alle behangen, de meesten met Stookplaatsen en Kasten, een Keuken, Kelder en Zolder. Te aanvaarden 1° Mei 1855.

N°. 3. Twee HUIZEN en Erf, staande naast elkander te Utrecht aan de Noordzijde van de Walsteeg, wijk E. N°. 481 A. en B.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris DUIJFJES te Utrecht.

*** Tegen 1 Mei 1855 **te Huur**, een in 1854 geheel nieuw gebouwd HUIS, bestaande in zes Kamers, Provisie- en Meidekamer, Keuken en drie Kelders, benevens eene appart staande Mangelkamer, en grooten Tuin; welk Huis is voorzien van alle vereischt wordende gemakken, en alleraangenaamst gelegen op een der Bolwerken te Utrecht. Nadere inlichtingen en te bevragen bij J. DE LEUR, Mr. Metzelaar, bij de Geertebrug,

---

WORDT TE HUUR GEVRAAGD,

*** Tegen primo Mei aanstaande, een HUIS of een BENEDENHUIS, met minstens 4 Kamers, Keuken, Kelder, Zolder en Tuin, gelegen op een der Singels of in de nabijheid der stad Utrecht, tegen eenen huurprijs van *f* 300 's jaars. Brieven franco onder de letters M. N. aan het bureau dezer Courant.

*** Binnen Utrecht vraagt men eene GEMEUBELEERDE KAMER, liefst met Alcove, bij menschen van de Herv. Godsdienst, voor iemand die meest buiten de stad is; opgaaf van stand en huurprijs onder letter QQ. aan het Bureau dezer Courant.

HERVATTING

*** Op den 16. Januarij 1855 van het Stoomjagt *ZEDERIK*, varende tusschen *Vianen* en *Gorinchem*. Het vertrek der Diligence is bepaald 's morgens na de aankomst van den Spoortrein, bij den Heer DE GROOT, te Utrecht op het Vreeburg in *de Liggende Os.*

*** Een fatsoenlijk Burger Jongeling, die in het vak van DROOGERIJEN en VERFWAREN wenschte te worden opgeleid, biedt zich de gelegenheid aan bij den Droogist

I. J. L. VAN HAARLEM.
Vreeburg, wijk C. No. 745.

*** De ondergeteekenden hebben de eer kennis te geven, dat het leveren van Plaatsvervangers en Nummerverwisselaren voor de Nationale Militie, door wijlen haar Vader, en overleden Echtgenoot *J. Scherff*, sedert eene reeks van vijftig jaren uitgeoefend, op denzelfden voet zal worden voortgezet, onder de firma van J. EN J. C. SCHERFF; belanghebbenden worden uitgenoodigd, zich te vervoegen aan het Kantoor op de *Vuilesloot.*, wijk G. No. 469 te Utrecht.

De Wed. J. SCHERFF.
J. C. SCHERFF.

*** Ik ondergeteekende verklaar, dat mijne Huisvrouw sedert jaren veel door Rheumatiek geleden heeft, dat die kwaal in 1852 al meer en meer vererg'e, zoodat zij bijna nooit in staat was zich te kleeden of te ontkleeden noch ondere bezigheden te verrigten. tot dat ik op raad van anderen besloot eenen **GOLDBERGER KETTING** uit het Verkoophuis te Amsterdam te ontbieden, met dat gelukkig gevolg, dat de lijderes binnen eenige weken van de kwaal bevrijd was, en zij sedert slechts nu en dan eenige ligte pijn gevoeld heeft.

LOON-OP-ZAND, 16 Dec. 1854. C. VAN DER VEN,
Openbaar Onderwijzer.

Goldberger's Kettingen

tegen hoofdpijn, aangezigts-, tand- en oorpijn, krampkolijk, maagkramp, borstkramp, hartkloppen, zenuwzwakte, beving, pijn in de lenden, stijfte in de leden, gewrichtspijn, pootje, handjicht, vliegende jicht, zwakte der oogen, hardhoorigheid en alle andere rheumatische en zenuwziekten.

Zij worden voor *f* 1.80 — 2.70 — 3.60 — 5.40 in onderstaande **Dépôts** verkocht.

Amsterdam Verkoophuis.	Utrecht, *L. J. R. Bosch.*
Amersfoort, *J. H. v. Ruijven.*	„ *T. Uhlenbroek.*
„ *Henkes & Co.*	Vianen, *M. A. Verkerk.*
„ *J. P. Bruning.*	Wageningen, *W. J. Thibout.*
Hilversum *R. J. J. v. Alphen.*	Wijk bij Duurst., Wed. *C. Zorn.*

En in de bekende Depots in de andere steden.

SLIJM- en MAAGPILLEN.

*** Deze **PILLEN**, die sinds vele jaren met het beste gevolg tegen de **slijm** en als **maagversterkend** gebruikt worden, door hare zachte werking de Spijsvertering zeer bevorderen, bijzonder goed tegen de **gal** en zeer **zacht laxerend** zijn: zijn tegen $32^{1}/_{2}$ cent het Doosje, met berigt van het gebruik, verkrijgbaar door tusschenkomst van de Heeren:

Amersfoort, *G. C. v. d. Roemer.*	Veenendaal. *J. Detman.*
Appeldoorn. *A. M. de Jong.*	Wageningen, *van Krieken.*
Arnhem, *W. F. Verster.*	Wijk bij Duurstede, *W. Stramrood.*
Nijmegen, *F. S. van Pelt.*	Ysselstein, *P. Raad.*
Utrecht, *J. L. Grootendorst*, vroeger *Milius*. buiten de Waardpoort.	

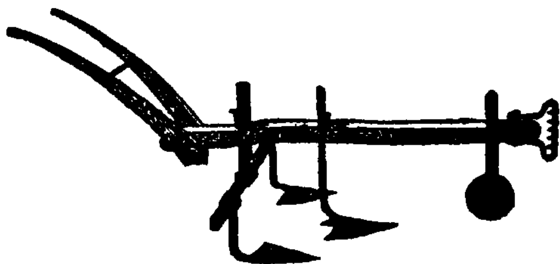

*** Door de ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, *is weder eene zware wonde aan een been genezen, hetwelk anders had moeten afgezet worden.* De hier onder breeder omschreven genezing werd ons medegedeeld door kapitein *Smith*, uit Yarmouth, in eenen brief aan den heer *Dixon*, chimist te Norwich: „de heer *John Walton*, vroeger in dienst op de Engelsche vloot te Malta, had eene verzwering in den enkel, waarmede hij zes maanden in het hospitaal te Malta en vier in dat te Portsmouth lag, en daar hij weigerde het been te laten afzetten, werd hij voor ongeneeslijk verklaard, toen gebruikte hij op aanraden van kapitein *Smith* de zalf en pillen van *Holloway*, waardoor hij in drie maanden tijds werd genezen, thans is hij kustbewaarder te Newhaven.'

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franco* aanvragen à contant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede HOLLOWAY's etablissement te Londen, Strand 244, en New-York 80 Maiden Lane.

*** *Boekh. van* W. E. J. TJEENK WILLINK *te Zwolle.*

LANDHUISHOUDELIJKE GEREEDSCHAPPEN EN WERKTUIGEN van Engeland,

door Dr. WILHELM HAMM,
bewerkt door E. C. ENKELAAR.

2 Deelen, met 30 geheel buiten het werk uitslaande Platen, bevattende 600 Fig. *f* 12.—

Onze Regering heeft het van haren pligt geacht, de aandacht der Landbouwers te bepalen bij de voortreffelijkheid der werktuigen, welke in *Engeland* bij den Landbouw gebruikt worden, en inderdaad die werktuigen zijn veel doelmatiger en beter dan de onze.

Het hierboven aangekondigde werk werd geschreven door eenen *Hoogleeraar*, die, in het belang van den Landbouw, als eenvoudig voetreiziger *Engeland* gedurende twee jaren van farm tot farm rondtrok, om alle gereedschappen en werktuigen op de plaats zelve af te teekenen, en derzelver doelmatigheid voor verschillende gronden en omstandigheden te onderzoeken en te doen kennen.

Zijne afbeeldingen en beschrijvingen zijn zoo naauwkeurig, dat de meeste voorwerpen, zonder tusschenkomst van *dure* machine-fabrijkanten, door *wagenmakers*, *timmerlieden* en *smeden* kunnen vervaardigd worden. De tekst is zeer onderhoudend en bevattelijk.

*** Bij C. VAN DER POST, JR. *alhier*, *komt van de pers:*

R. WAGNER, De Schepping der Menschheid en de zelfstandigheid der ziel . . . à *f* 0,40 Ct.

————————— WETEN EN GELOOVEN inzonderheid ten opzigte van de toekomst der ziel. à *f* 0,40 Ct.

VON FEUCHTERSLEBEN, GEZONDHEIDSLEER der ZIEL. *Naar de 12e Hoog. Uitgave. f* 1,40.

P. F. HELVETIUS V. D. BERGH, LIED aan UTRECHT. *f* 0,30.

Dit Lied wordt ten voordeele der **algemeene armen** *uitgegeven.*

*** Bij den Boekhandelaar N. DE ZWAAN te Utrecht, ziet het licht:

I. VOLKS-ALMANAK voor NEDERLANDSCHE PROTESTANTEN,

onder redactie van Mr. J. I. D. NEPVEU, en Ds. ALB. VAN TOORENENBERGEN.

224 bladz. druks en 4 platen. Ingenaaid *f* 0,70 bij tientallen à *f* 0,60, gebonden in heel linnen *f* 1,00.

II. CHRISTELIJK MUSEUM,

Tijdschrift ter bevordering van Christelijk leven. 12 Nos. per jaar van 2 vellen druks; iedere jaargang bevat nog 4 platen en eenen fraaijen titel **25 cents** per maand.

III. FLORA. TIJDSCHRIFT voor DAMES

12 Nos. per jaar, van 2 vellen druks, per jaar 4 platen. Prijs per jaargang *f* 3,90.

IV. FLORA EN POMANA

Tijdschrift voor Tuinbouw, Warmoezerij, Boomkweekerij, Pomologie, en Wetenschappelijken Landbouw. 12 Nos. per jaar van 2 vellen druks. Per jaargang *f* 4,00.

V. Nederlandsch Museum.

52 Nos. per jaar, in Folio formaat, met 4 keurige groote staalgravures. Per jaargang *f* 3,00 of 6 cents per vel druks.

GEVEILD den 13. JANUARIJ 1855.

Drie Huizen, binnen Utrecht, op de van Wijckskade, H. no. 396*a*, *b*, *c*. *f* 9450. *Opgehouden.* Drie Huizen aldaar, no. 326*d*, *e*, *f*. *f* 9250. *Opgehouden.* Drie Huizen aldaar, no. 326*g*, *h*, *j*. *Wm. Buskes*, *qq.* *f* 9800. Twee Werkplaatsen aldaar, no. 426*c* en *dbis*. *J. van Binsbergen*, *qq. f* 3650. Twee Werkplaatsen aldaar, no. 326*f* en *gbis*. *Wm. Buskes*, *qq. f* 2700.

Prijzen der navolgende artikelen ter AMERSFOORTSCHE markt van 12 Januarij 1855.

Tarwe van *f* 12.25 tot *f* 13.00. Rogge van *f* 8.25 tot *f* 9.20. Boekweit *f* 7.50 tot *f* 8.25 Aardappelen van *f* 2.25 tot *f* 2.50. Boter van *f* 0.87^{5} tot *f* 0.90 Ned. &

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Jan.	Uren.	Wind-rigting.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
13	2	nnw.	0.5	773.51	40.8	+ 5.0	0.93	0.6	Zw. bew. regen.
	10	n.	1.0	73.24	36.5		90	1.4	Bewolkt.
14	8	n.	0.5	74.09	30.7		90	0	Bijna helder.

AMSTERDAM 13 Januarij 1855.

NEDERLAND					
Werkel. Schuld. . . .	$2^{1}/_{2}$	pCt.	$60\,/_{8}$	$60^{1}/_{2}$	$60^{1}/_{2}$
dito dito	3	„	$72\,/_{8}$		
dito dito	4	„	$90\,/_{8}$	$90^{5}/_{8}$	$90^{9}/_{16}$
Handelmaatschappij .	$4^{1}/_{2}$	„	$123\,_{2}$		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$101^{1}/_{8}$	$101^{3}/_{8}$	$101^{3}/_{8}$
Obligat. 1828 en 1829	5	„	$100^{7}/_{8}$	101	$101^{7}/_{8}$
Certificat. 1831 & 1833	5	„	$83^{3}/_{8}$	$83^{1}/_{2}$	
Certificaten 1840. . .	4	„	$75^{7}/_{8}$	$76^{1}/_{8}$	$76^{1}/_{8}$
dito Adm. te Lond. .	$4^{1}/_{2}$	„	$87^{3}/_{4}$		
Cert. van Assign. . .	6	„	$59^{1}/_{4}$		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500		*f*	$138^{1}/_{2}$		
Obligatien.	4	pCt.	68	$68^{1}/_{8}$	$68^{1}/_{8}$
SPANJE.					
Obligatien	1	pCt.	$18^{5}/_{8}$		
dito	3	„	$38^{3}/_{8}$	$38^{5}/_{8}$	
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$33^{3}/_{8}$	$33^{7}/_{16}$	$33^{7}/_{8}$
Bewijzen Coupons . . .			$4^{15}/_{16}$		
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek . . .	5	pCt.	$63^{7}/_{8}$	$64^{5}/_{8}$	$64^{1}/_{2}$
Oblig. N.	5	„	$74^{5}/_{8}$	$75^{4}/_{8}$	$75^{3}/_{8}$
dito dito La B. . . .	5	„	$74^{5}/_{8}$	$75^{3}/_{8}$	$75^{3}/_{8}$
dito dito	$2^{1}/_{2}$	„	$32^{3}/_{4}$	$33^{1}/_{8}$	$33^{1}/_{8}$
BELGIE.					
Certific. bij *Rotschild*	$2^{1}/_{2}$	„	$49^{3}/_{8}$	$49^{1}/_{2}$	$49^{3}/_{8}$
BRAZILIE.					
Geld. 1824, £ 100 . .	5	pCt.	$97^{1}/_{4}$		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$37^{13}/_{16}$	$37^{15}/_{16}$	$37^{15}/_{16}$

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Zitting van den Stedelijken Raad

van Vrijdag 12 December.

(*Vervolg.*)

De *Voorzitter* merkt aan, dat het hier geldt de uitvoering eener wet, hetgeen in de eerste plaats incumbeert op het dagelijksch bestuur, dat van een geheel ander standpunt is uitgegaan en begrepen heeft, dat het door niemand beter en vollediger kon worden ingelicht, dan door die geachte ingezetenen, die zich reeds zoolang met het ondersteunen van behoeftigen hebben willen belasten en daarom met de meeste kennis van zaken kunnen oordeelen. Dat kollegie zal, gelijk wordt aangemerkt, wel is waar geen aalmoezenierskamer meer kunnen blijven, het zal, als men wil, geen *aalmoezen* meer uitreiken; maar het zal dan toch altijd nog wel den een en ander te bedeelen hebben. — Steeds in overleg met die heeren is door Burg. en Weths. reeds aan onderscheidene bepalingen van de nieuwe wet uitvoering gegeven. Volgens die wet, zal de Raad later binnen een zekeren termijn het reglement voor het burgerlijk armbestuur moeten vaststellen. Nu is het denkbeeld eenvoudig dit, dat men voorloopig eenige noodige maatregelen neme, en dat men zich intusschen den tijd ten nutte make, om geheel met den omvang en den aard der zaak bekend te worden, wanneer men tot eene eindregeling zal geroepen zijn. Op welke wijze die noodige maatregelen behooren te worden genomen, hebben Burg. en Weths. geoordeeld het best van de Regenten der Aalmoezenierskamer te kunnen vernemen, voor wie, zooal niet de leden van den Raad, althans de Spr., in kennis en ondervinding moet onderdoen.

De heer *Ackersdijck* merkt op dat wel de toepassing van de wet inkumbeert aan het dagelijks Bestuur, hetgeen teregt door den Voorz. is gezegd, maar dat zij ook inkumbeert aan den Raad, en dus moet deze worden voorgelicht. Spr. kent geene Kommissie voor het armbestuur, maar wenscht zulk eene kommissie benoemd te zien.

De heer *Schuller* zegt, dat niet de Aalmoezenierskamer, maar de Raad het tarief moet vaststellen. Het is de Raad die het geld moet stemmen, die de rek. moet goedkeuren, en die dus eene Komm. behoeft, tot oplossing van de bestaande bezwaren.

De *Voorzitter* laat uitkomen, dat er twee opinien zijn geuit en dat eerst het voorstel ter benoeming eener Komm. in overweging moet worden genomen.

De heer *van Beeck Calkoen* vraagt of men thans niet zou kunnen volstaan met het rapport aan te nemen van de door Burg. en Weths. verzochte Komm., want hij vindt er bezwaar in, om van eene Komm. te verkrijgen, dat zij reeds in de volgende week, met het oog op de feestdagen, een voldoend rapport in deze zoo hoogst belangrijke zaak zal kunnen uitbrengen.

De heer *Schuller* kan zich daarmede vereenigen, doch de Voorz. niet, daar deze meent, dat de bedenkingen dezer Komm. te menigvuldig zijn.

De heer *v. Ittersum* zegt, dat er in langen tijd in dezen Raad zulk eene belangrijke zaak niet behandeld is, en insteert daarom zeer op het benoemen eener Komm. Hij ziet er ook geen bezwaar in, om deze zaak niet in December af te doen.

De *Voorzitter* ontwikkelt nog zijn gevoelen, dat hij het onraadzaam acht, wanneer met een door den Raad benoemd armbestuur moeijelijkheden kunnen ontstaan, die in eens voor goed af te snijden, door kortweg zijn verlangen met een »*sic volo, sic jubeo*" te kennen te geven. Hij voor zich zoude altijd de voorkeur geven aan een bedaard gemeenschappelijk overleg.

De heer *Boer* dringt ten sterkste aan op het voorstel tot benoeming eener Komm., en gelooft, dat [illegible] zelfs eene uitzondering zou kunnen maken op den termijn in de wet bepaald, wanneer dit in het belang der zaak noodig was. Hij bejammert het, dat bij den Raad niet vroeger deze zaak is in behandeling gebragt, en acht het hoogst gevaarlijk, om in deze met overijling te werk te gaan. In art. 25 ligt het beginsel der wettelijke armverzorging. De wijze, waarop dat art. wordt toegepast is beslissend voor de toekomst van het armwezen te dezer stede.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat, wanneer men de wet niet dadelijk in hare ware beginselen toepast, dit tot groote misstappen kan aanleiding geven. Spr. is niet in alle opzigten een bewonderaar van de armenwet, maar wil die, nu zij er eenmaal is, behoorlijk toegepast zien.

De heer *v. Lier* vindt er veel bezwaar in, den, bij art. 25 der armen-wet vastgestelden termijn, te verlengen; de wet spreekt *gebiedend;* eene afwijking zou een treurig antecedent opleveren, waartegen Spr. te luider zijne stem moet verheffen, nu de Raad voor de eerste maal geroepen wordt, de armen-wet toe te passen en uit te voeren. Ook hij is tegen alle overijling, vooral in zaken van dat gewigt, doch hij mag zich overtuigd houden, dat, daar de Raad kennis van de stukken genomen heeft, geen ondoordacht besluit zal genomen worden. — In ieder geval moge de slotbepaling van art. 25 der gemelde wet degenen geruststellen, bij wie nog eenige vrees voor overijling mogt zijn overgebleven.

In omvraag wordt het voorstel van den heer *Ackersdijck* met 22 tegen 3 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Visscher*, *van Hengst* en *van Lier*.

Een voorstel van den heer *Schuller*, dat de Raad die Komm. zelf zal benoemen, wordt met 15 tegen 10 stemmen verworpen.

De *Voorzitter* benoemt daarna tot leden dier Komm. de heeren *van Beeck Calkoen*, *de Vos*, *Schuller*, *van Hoytema* en *van Hengst*.

Aan de orde wordt gesteld de voordragt van de Regenten van het Krankzinnigenhuis, tot waarborg van eene geldleening. Burg. en Weths. stellen voor, dit plan goed te keuren, op voorwaarde, dat jaarlijks *f* 1000 zal worden afgelost.

Dewijl geen der leden hierover het woord verlangt, meent de *Voorzitter* met een enkel woord te moeten mededeelen, waarom Burg. en Weths. gemeend hebben te mogen gevolg geven aan het verzoek van Regenten, en ter dezer zake eene voordragt te doen aan den Raad. Het Gesticht, in welks belang de gevraagde waarborg zal strekken, heeft onder de goede zorg der Regenten, als het ware het aanzijn te danken aan het garanderen van vroegere geldleeningen door de stad, welke maatregel aan de stedelijke kas nooit iets heeft gekost. Er was een tijd, dat de geldmiddelen van het Gesticht zeer bekrompen waren, maar door aldus gesloten leeningen en een regelmatig en ordelijk beheer is die toestand zoozeer verbeterd, dat er nu eene belangrijke en met roem bekende instelling van geworden is. En dat is geschied zonder noemenswaardige ondersteuning uit publieke fondsen. Nu meenen Regenten tot eenige uitbreiding te moeten overgaan, opdat het Gesticht blijve voldoen aan de eischen van den tijd, en zij zijn voornemens daartoe wederom eene door de stad gewaarborgde geldleening te openen. Spr. gelooft dat het in ieder opzigt wenschelijk is aan hun verzoek gevolg te geven.

In omvraag wordt het voorstel met algemeene stemmen aangenomen.

Aan de orde wordt gesteld de kwestie over de Reijerskopsche brug, loopende langs het jaagpad van Woerden naar Leyden. De Regering wil het onderhoud van die brug op zich nemen, mits de steden Utrecht, Leyden en Woerden daarvoor in eens storten eene som van *f* 600, Utrecht en Leyden elk $^3/_8$ en Woerden $^2/_8$.

De heer *Munnicks van Cleeff* vraagt of het zoo zeker is, dat de drie steden verpligt zijn, om de hoofden van die brug te onderhouden. Immers in die streken moeten de polders die hoofden onderhouden, terwijl het dek der bruggen door het rijk onderhouden wordt, want het is hun waterweg.

In omvraag wordt het voorstel met 24 tegen 1 stem goedgekeurd. Tegen de heer *Munnicks van Cleeff*.

De *Voorzitter* berigt, dat er is ingekomen eene voordragt van het Bestuur van Moederlijke liefdadigheid om subsidie. — Ter secretarie, met het deswege reeds uitgebragte rapport van de Komm. van financiën.

Aan de orde is de voordragt, tot af- en overschrijving van drie posten, de eene post van fabrikage op den andere, ten einde nog eenige overdekte goten te maken, de andere voor de kazernering, en de derde voor verbetering van het militair bureau.

De heer *Schuurman* kan zich met het eerste punt niet vereenigen; op die wijze wordt iedere begrooting illusoir gemaakt. In de begrooting is de post voor de schoeijing aan de van Wijckskade toegestaan en de som voor overdekte kanalen bepaald. Wordt de schoeijing niet daargesteld, moet die som op de rekening overblijven, maar kan niet tot een ander einde worden gebruikt. Met onvoorziene hoogere posten kan Spr. zich tot de overschrijving vereenigen, zoo als de beide laatste, maar hiertoe behoort de eerste niet.

De *Voorzitter* verklaart zich even als de laatste spreker tegen onbedachte af- en overschrijving. Maar het geldt hier een ander geval. Door de Komm. van fabrikage is er op aangedrongen, ook omdat zulks zoo bepaald de wensch is van den Raad, dat de aanleg van overdekte goten krachtig wierd voortgezet. En daar op een andere post eene som beschikbaar zou blijven, stelde zij voor, die tot dit hoogst nuttig einde aan te wenden. Het is hier geenszins een willekeurig gebruiken van gelden, die voor andere werken waren aangewezen.

De heer *van den Heuvel* wenscht deze zaak uitgesteld te zien.

De *Voorzitter* antwoordt, dat de zaak reeds eenigen tijd is uitgesteld geweest en dat daarvoor nu geen reden meer schijnt te bestaan. Het komt hem voor, dat men in dergelijke zaken vertrouwen behoort te schenken aan eene Komm., die zich bepaald met het onderzoek der zaak heeft bezig gehouden.

De heer *Jongeneel* zegt: dat hij als lid der Komm. van fabrikage vermeent de volgende inlichting omtrent den bedoelden post van overschrijving ten bedrage van *f* 3400 te moeten geven. Deze som was in der tijd door den raad goedgekeurd ter vernieuwing der schoeijing aan de Rijnkade; bij eene inspektie der direktie en Komm. van fabrikage, bleek het echter dat genoemde schoeijing, op de wijze zoo als voorgesteld, ingerigt, ondoelmatig was en op den duur zware uitgaven van onderhoud zoude na zich slepen. De Komm. vond in dezen stand van zaken geen vrijheid tot de geprojecteerde vernieuwing te adviseren, maar wel om alleen tot de hoogst noodige herstelling over te gaan en liever later een voorstel te doen, om de houten schoeijing door eene bazaltkade te doen vervangen. Het bestuur vereenigde zich geheel met het uitgebragt advies, en werden de toegestane gelden alzoo tot het primitieve doel niet gebruikt, maar overtuigd als hetzelve was, dat de raad, niets liever verlangde dan het stelsel van riolen met kracht door te zetten, meende men die gelden niet nuttiger te kunnen besteden, dan eene uitbreiding aan hetzelve te geven en onder anderen ook op de Magdalena-steeg toe te passen. De Komm. van fabrikage heeft gemeend, het denkbeeld van het bestuur in deze geheel te moeten appuijeren.

De heer *Ackersdijck* acht het ook eene onregelmatigheid. Het dagelijks bestuur vraagt hetgeen men

in Engeland noemt een *Bill of indemnity*. Burg. en Weth. hebben op voorstel van de Kommissie van fabrikage het plan reeds ten uitvoer gebragt, in het vertrouwen, dat de Raad dit zou goedkeuren. Die kosten zijn dus gemaakt in een tijd, dat alles medewerkte om den gezondheidstoestand van de stad te verbeteren. In het vervolg zou men zeker wenschen, dat zulk een voorstel vroeger werd ingebragt.

De heer *van den Heuvel* meent, dat in onderwerpen gelijk deze, die geene oogenblikkelijke voorziening vereischten, de Raad *vooraf* had behooren geraadpleegd te zijn, dat toch geregeld Raadsvergaderingen gehouden zijn, waarin het voorstel kon worden ter tafel gebragt. Hij vraagt, waarom men dan eene begrooting vaststelt, als men zoo maar van zelf verandert.

De *Voorzitter* begrijpt, dat het voor de leden, die hier zitten, zeer gemakkelijk is tegen zoodanige handelwijze een tal van bedenkingen te opperen. Maar het is voor hen, die administreren, zeer moeijelijk dat altijd te voorkomen. Het zou evenwel nog gevraagd kunnen worden of er wel eene voordragt tot af- en overschrijving noodig ware geweest om de overdekte goten te doen aanleggen. Immers zij zijn aangebragt op twee plaatsen in de stad, waar men tijdens de cholera eene uitbreiding van besmetting vreesde, zoodat Burg. en Weths., nadat zij onlangs werden gemagtigd om ter zake dier ziekten de noodige uitgaven te doen, eigenlijk zonder magtiging hiertoe hadden kunnen overgaan. Spr. is in het algemeen tegen af- en overschrijving — niet omdat hij die onregelmatig acht, want de wet z've geeft er onmiddellijk aanleiding toe — maar alleen omdat daartoe leidende voordragten meestal [illegible] opmerkingen uitlokken.

De heer *Munnicks van Cleeff* acht deze over- [illegible] en wederoverschrijving lastig, en minder [illegible]. Hij had het beter gevonden, dat Burg. en Weths. gebruik hadden gemaakt van de magt, [illegible] den Raad verleend, om bij het bestaan [illegible] verschrikkelijke ziekte, die gelden te bezigen [illegible] noodzakelijke verbeteringen, welke zij noodig [illegible] deze zaak nu zoo aan te nemen, als zij [illegible] voorgesteld, acht hij voor een gevaarlijk [illegible].

De heer *van Beeck Calkoen* meent, dat de Raad [illegible] de blijken had gegeven lust te gevoelen om het stelsel der riolen zooveel mogelijk voort [illegible].

In omvraag wordt het voorstel met 16 tegen 9 stemmen aangenomen.

Tegen de heeren *v. Asch v. Wijck*, *Boer*, *Schuurman*, *Munnicks v. Cleeff*, *Schuller*, *van Lier*, *van [illegible]*, *Visscher* en *Voswinkel Dorsselen*.

Daarna wordt de vergadering verdaagd tot aanstaanden Donderdag den 28. dezer.

Zitting van Donderdag 28 December.

Voorzitter de Burgemeester *Kien*.

Tegenwoordig zijn 27 leden. Later komt in de Vergad. de heer *Nahuys*. Afwezig de heer *Karsten*.

Wordt ter tafel gebragt eene missive van Gedep. Staten, houdende bedenkingen tegen de begrooting der stad Utrecht voor 1855, en wel inzonderheid tegen de verhooging van de opcenten op de personele belasting, welke door Gedep. Staten als onnoodig wordt geacht, en ondoelmatig, daar dezelve het meest op den middelstand drukt. — Het antwoord van Burg. en Weths. op deze opmerkingen wordt tevens gelezen, houdende in substantie, dat toch eenlang alle Sted. belastingen moeten worden herzien, en dat de verhoogde belasting, die eerst met 1 Mei 1855 in werking zal komen, slechts 13 maanden zal zijn ingevoerd vóór den termijn, door de wet zelve aangewezen. Voorts wordt daarin aangemerkt, dat de uitgaven geene vermindering schijnen te kunnen ondergaan, en dat men niet uit het oog moet verliezen, dat, zonder het batig saldo van vorige jaren, de opbrengsten de uitgaven niet konden dekken. — Gedep. Staten hebben echter eene nieuwe missive ingezonden, waarin zij te kennen geven bij hun uitgebragt gevoelen te persisteren.

De *Burgemeester* stelt voor, deze stukken te stellen in handen eener speciale Komm.; zulks goedgekeurd zijnde, worden daartoe benoemd de heeren *van Dielen*, *Ackersdijck*, *van den Heuvel*, *Jongeneel* en *Schuurman*.

Is ingekomen een nieuw adres van den baron *van Heeckeren van Brandsenburg*, behelzende het verzoek, dat zijn huurkontrakt voor den grond bij den Rijnspoorweg, 't welk loopt tot 1900, moge worden vernietigd, en verwisseld door een koopkontrakt tegen een door den Raad te bepalen billijken prijs. — Dit stuk wordt gesteld in handen eener Komm., bestaande uit de heeren *van Dielen*, *Schuller*, *Schuurman*, *van den Heuvel* en *van Veersen*.

Is ingekomen een adres aan den Raad van 3 werklieden, behoorende tot de 5, welke den pot met gouden muntstukken in de Korte Nieuwstraat hebben gevonden. Zij beklagen zich niets er van genoten te hebben, dat zij thans zonder werk, en dus in armoede verkeeren, weshalve zij vragen om een klein deel van deze winst, voor zoover de Stad die genoot, te mogen erlangen.

De *Burgemeester* zegt, dat hij liever later over deze zaak had wenschen te spreken, om deswege eene volledige mededeeling te kunnen doen; doch daar zij, ten gevolge van dit rekwest ter sprake is gebragt, acht hij het noodig den Raad aangaande deze zaak inlichting te geven. Hij geeft daartoe het woord aan den heer van *Beeck Calkoen*.

De heer van *Beeck Calkoen* zegt, de feitelijkheden voor zoo ver ze hem bekend zijn, getrouwelijk te zullen mededeelen. Op den 1 Dec. heeft hij vernomen, dat 2 dagen te voren een schat in de Korte Nieuwstraat was gevonden. Hij heeft zich toen onmiddelijk naar den Stedel. Kameraar begeven, welke ook zeide van de zaak onderrigt te zijn, en beide begaven zich dienzelfden avond naar den aannemer *Pisa*, met de bedoeling om hem in bedenking te geven, of het niet gerade zoude zijn, dezen schat, hetzij bij Burg. en Weths., hetzij bij een onzijdig persoon te deponeren. Zij vonden dezen hiertoe niet genegen, en hebben ook niets gezien; alleen hebben zij er gehoord, dat de schat werkelijk was gevonden, dat dezelve eerlijk werd bewaard, en dat hij meende, dat dezelve hem toekwam. Op de vraag des Weths. of hij dezelve niet anders dan door krachtige middelen zoude afgeven, werd door *Pisa* geantwoord, dat hij meende, dat niemand er anders regt op had dan hij. Spr. heeft zich daarop bij den prok. gen. begeven en met den adv. *Broers* bewerkt, dat er eene sekwestratie zou plaats hebben. Maandag daaraanvolgende ontving Spr. een bezoek van den adv. *Broers*, welke hem verzocht hem te vergezellen om den schat te zien. Als eenvoudig ooggetuige is Spr. daarop medegegaan, en heeft gezien een aardenpot en een zak met geld, 't welk men verzekerde, dat al het daarin gevondene was. De adv. *de Kock* en *Broers* hebben de goudstukken daarop nageteld, en bevonden dat er 558 stuks waren. Daarvan aanteekening genomen hebbende heeft Spr. zich verwijderd, na aanzegging dat hij op de sekwestratie bleef aandringen. De aannemer heeft daarop om uitstel gevraagd; doch Spr. nam hierin geen genoegen, als zijnde er hier volgens zijn oordeel niets anders te doen dan het gevondene onder goede bewaring te brengen; alleen heeft hij zich toen genegen betoond, om de regtelijke sekwestratie nog niet te doen plaats hebben, toen hij op den 14. Dec. eene uitnoodiging ontving, om de geregte helft voor de stad te komen overnemen. Daartoe heeft hij zich begeven ten huize van den heer *Bake* bij wien de schat was overgebragt. Aldaar heeft hij met den heer *de Kock*, advokaat van *Pisa*, en den heer *Pabst*, advokaat van *Mulder*, de stukken weder bekeken, welke men bevond dezelfde te zijn. Met welwillende medewerking van den heer *Bake* vond men het 't best om elke soort te verdeelen, en dus soortgelijke deelen te maken. Den avond, nadat dit geschied is, hebben 2 oudheidkundigen, zich met die verdeeling bezig gehouden, waarna de werkelijke verdeeling, weder ten huize van den heer *Bake* heeft plaats gevonden. Die helft heeft Spr. toen onder zich genomen, en ten stadhuize gebragt.

De heer *de Vos* meent, dat door den heer *Calkoen* vergeten is melding te maken, dat voor de vrijwillige verdeeling, Dingsdag te voren, *Pisa* als bezitter van den schat, ten verzoeke van Burg. en Weth. was gedagvaard in kort geding voor den President van de regtbank en door den toen als president fungerenden Regter bevel was gegeven tot sekwestratie, en dat eerst daarna, tengevolge van het aanbod van den bezitter, de zaak door minnelijke deeling is afgedaan.

De *Voorzitter* zegt ook nog, dat volgens de opgave van een deskundige, de goudswaarde der stukken ongeveer *f* 3200.— bedraagt. Hij stelt voor het ingekomen rekwest voorloopig ter sekretarie neder te leggen en de mededeeling van den heer *Calkoen* aan te teekenen voor kennisgeving.

Den heer *Schuller* heeft het bevreemd, geen gewag te hebben hooren maken van *Tombrink*, welke verzekert, en dit door getuigen kan staven, eerste vinder van den schat te zijn. Deze heeft op beloften vertrouwd, dat hij zijn deel wel zou krijgen, doch heeft zich door zijne bescheidenheid teleur gesteld gezien. Spr. meent, dat men zich al te spoedig heeft vergenoegd met het aannemen van de helft, en zich niet heeft bekommerd, of de wederhelft wel aan den geregtigde gekomen is. Spr. houdt het er voor, dat *Tombrink* is miskend, maar dat deze het er ook niet bij zal laten berusten, en op eene nieuwe scheiding zal aandringen. Spr. vindt het daarom gevaarlijk, om zoolang deze zaak niet uitgemaakt is, over eenig deel te beschikken.

De heer *Calkoen* meende het niet noodig te zijn om personen te noemen. Gaarne erkent hij echter, dat hij de zaak het eerst gehoord heeft van den heer *Schuller*, en toen hij bij den Kameraar kwam, had deze reeds een goudstuk onder zich. Het doet Spr. leed, dat de genoemde werkman te leur gesteld is door zijne wijze van handelen, maar daarvan ligt de schuld niet bij Spr. In het eerst heeft hij wel gedacht, of hij ook zou medewerken, ten einde te zorgen dat elk het zijne bekwam; maar al spoedig heeft hij begrepen, dat hij zich dan op een veld van moeijelijkheden zoude begeven zonder eind. Dat hij de helft heeft overgenomen, deed hij bepaald op raad van den adv. der stad, daar deze dit als beter oordeelde, dan om proceskosten te maken.

De *Voorzitter* merkt aan, dat er wel is waar verschil schijnt te bestaan omtrent den persoon, die eigenlijk den schat gevonden heeft; maar dat zulks een punt is geheel buiten den Raad, vermits in elk geval aan de stad de helft toekomt.

De heer *van Lier* heeft met genoegen het medegedeelde door den heer *Calkoen* vernomen, doch moet zijne bevreemding betuigen, dat de zaak reeds finaal is afgedaan, waardoor, zijns erachtens, aan de bevoegdheid van den Raad is te kort gedaan. Volgens art. 179 der Gemeente-wet, is het dagelijksch bestuur wel bevoegd en zelfs verpligt tot het nemen van *konservatoire* maatregelen, tot voorkoming van verlies van regt of bezit, en *in zooverre* heeft Spr. dus geene aanmerking in 't midden te brengen; gaarne doet hij ook hulde aan het dagelijksch bestuur en die van zijnen rade voor de zorg en den ijver in de behartiging van de gemeente-belangen ten dezen aan den dag gelegd; hij stelt in hen ook het meest mogelijke vertrouwen; dit belet evenwel niet, dat de zaak eenigzins met overijling is afgehandeld. Nadat bij regterlijke beschikking een sekwester was benoemd, die met de bewaring van den schat belast bleef, kon de zaak *in statu quo* verblijven, tot dat de Raad van zijne kennisneming ware gesaisisseerd geworden, en dit had dan ook behooren te geschieden, toen 't op *deelen* aankwam, want toen gold 't geene konservatoire maatregelen meer, doch, in zekeren zin, beschikking over *gemeentelijk eigendom*, en dit behoort bij uitsluiting tot de kompetentie van den gemeente-raad. (Art. 137 gem. wet). Nu reeds ziet men reklamatien inkomen; spr. wenscht derhalve en ook voor het *beginsel*, dat eene kommissie worde benoemd, ten einde in dezen als nog het noodige onderzoek in te stellen, en aan den Raad verslag en advies uit te brengen.

De *Voorzitter* meent, dat er ook bij deze gelegenheid weer blijkt, dat de beste stuurlieden aan wal zitten. Evenwel er is niets gedaan, dan nadat de raad van een bekwaam praktizijn, in wien men veel vertrouwen stelt, was vernomen. Het is Spr. om het even, of er al dan niet nog eene Komm. zal benoemd worden; maar het is hem niet volkomen duidelijk, wat hare taak zou moeten zijn. Misschien zullen zich later nog moeijelijkheden opdoen; maar eer die bekend zijn kan bezwaarlijk worden voorzien, van hoedanigen aard deze zijn zullen. Door het rekwest ter Sekretarie neder te leggen, wordt niets geprajudicieerd. Hij is niettemin bereid om het voorstel van den heer *v. Lier* in beraadslaging te brengen.

De heer *de Vos* vereenigt zich met de zienswijze van den Burgemeester. Hij vindt het onnoodig om een onderzoek in te stellen, daar hij den Raad volkomen verantwoord acht. Door een onzer geachte wethouders, zegt Spr., bijgestaan door den Adv., aan wien elk Lid van dezen Raad volgaarne zijn volle vertrouwen schenkt, is de zaak behandeld en is gedaan wat in 't belang der stad te doen was. Beiden hebben den schat gezien, zoo als die werd verklaard te zijn gevonden, en hebben het getal der munten opgenomen. Er bestonden ook geene redenen, om *Pisa*, bijgestaan door zijnen raadsman den advokaat *de Kock*, te wantrouwen. De stad, optredende als eigenares voor de helft, had met niemand iets te maken dan met dengene, die zich in het bezit van het gevondene had gesteld. Tegen dezen alleen konde en moest zij ageren tot deeling en afgifte van de haar toekomende helft. Kon dit in der minne verkregen worden, dan was het voeren van een proces onnoodig. Toen men daartoe niet scheen te kunnen geraken, ageerde men tot sekwestratie, eene voorloopigen maatregel, waartoe Burg. en Weth. zonder magtiging van den Raad bevoegd zijn. Toen nu *Pisa* zich later bereid verklaarde tot afgifte in der minne van de helft van den schat, na deeling op de wijze, aan den Raad heden bekend gemaakt, bestond er voor de namens het dagelijksch Bestuur handelende personen geen enkele reden om het bevelschrift van sekwestratie ten uitvoer te leggen en waren zij ook regtens bevoegd om te handelen zoo als zij hebben gedaan. Spr. deelt in 't minste niet de vrees, dat met eenig goed gevolg iemand, wie hij zij, te dezer zake tegen de stad zou kunnen procederen.

De heer *van Lier* heeft geen oogenblik wantrouwen gekoesterd; hij heeft reeds in zijne eerste rede daartegen geprotesteerd, en doet het nog bij deze. Gaarne brengt hij welverdiende hulde toe aan de zorg en aktiviteit, waarmede de zaak is behandeld en afgedaan; maar dat neemt niet weg, dat de zaak z. i. niet wettig is behandeld; daar alles buiten den Raad

m, is afgedaan. De schat was bij den heer *van Schermbeek* gedeponeerd, en daar had dezelve veilig nog eenigen tijd kunnen verblijven; er was dus volstrekt géén *periculum in mora.*

De heer *Verloren* deelt in de beschouwing van den heer *de Vos.* Een schat wordt niet anders verkregen dan door *appraehensio.* De stad, op wiens grond de schat gevonden is, kan dus met niemand anders handelen, als met dengeen, in wiens bezit de schat zich bevindt. Vermeent een derde de primitive vinder te zijn, kan deze zijn aanspraak doen gelden tegen den bezitter, doch dit gaat de stad niet aan, die altoos zijn geregtigd aandeel in den schat toekomt, wie ook vinder is.

De heer *van Hoytema* kan zich volstrekt niet vereenigen met het denkbeeld om eene Kommissie van onderzoek te benoemen. Burg. en Weths. hebben naar zijn oordeel volkomen gehandeld overeenkomstig de wet. De Weth. *Calkoen*, die zich veel moeite voor de behandeling dezer zaak gegeven, en niets gedaan heeft zonder het advies van den advokaat der stad, heeft gehandeld zooals ieder partikulier zou doen, dat is: de helft aangenomen, toen hem die aangeboden werd, en terwijl het montant en de soort der muntspecien nauwkeurig werd omschreven. Men heeft gezegd, dat de hoeveelheid wettig moest zijn gekonstateerd. Maar, dat was reeds niet meer mogelijk toen de schat uit handen van den vinder in die van *Pisa* was overgegaan. Spr. ziet geene enkele reden, om zoodanige Kommissie te benoemen, en durft gerust verklaren, dat de Weth. *Calkoen* volkomen goed heeft gehandeld, ook al mogt het naderhand blijken, dat het voorzigtiger geweest ware het geld niet aan te nemen, iets wat op dit oogenblik niet aangewezen was.

De *Voorzitter* stelt voor, het stuk ter sekretarie neder te leggen, met dien verstande, dat, indien dit niet wordt aangenomen, hij het zal beschouwen, dat de Raad eene Komm. verlangt. — Dit voorstel wordt met 25 tegen 2 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Schuller* en *van Lier.*

De Komm. belast met de zaak voor het armwezen, brengt verslag uit bij monde van den heer *van Beeck Calkoen.* — Zij verzoekt diligent te worden verklaard, op grond, dat de mededeelingen, welke zij van het Bestuur aan de Aalmoezenierskamer heeft gevraagd, en waarop zij hoogen prijs stelt, nog niet konden inkomen. Zonder die beschouwingen te kennen, acht de Komm. het onraadzaam, om haar bepaald advies uit te brengen. Zij is van oordeel, dat de armenbedeeling aanvankelijk op den ouden voet worde voortgezet, tot dat een nieuw reglement zal zijn zamengesteld.

De heer *v. Boetzelaer* zoude zich gaarne met het voorstel willen vereenigen, maar vraagt of dat is overeen te brengen met de gebiedende voorschriften in art. 25 van de wet op het armwezen vervat. Hij zegt dit vooral in betrekking tot andere armbesturen, en wenscht daarom dat men voorloopig eene som bepale, welke men per maand als maximum zal mogen besteden.

De *Voorzitter* moet alleen opmerken, dat de Komm. als haar gevoelen te kennen geeft, dat, bijaldien haar verzoek wordt toegestaan, de zaak noodwendig aanvankelijk blijven moet, zooals zij nu is geregeld.

De heer *Visscher* appuieert het voorstel der Komm. Hij spreekt over den brief, welke aan de bestuurders der Aalmoezenierskamer is geworden, en waarop zij niet dadelijk hebben kunnen antwoorden. De moeijelijkheid is gelegen in het verschil tusschen theorie en praktijk. De Komm. heeft eene andere schifting gewenscht, en dit heeft zijn bezwaar. Zoo wil men eene winter- en zomer-bedeeling. Spr. betreurt het wel, dat er zoo veel door de Aalmoezenierskamer moet bedeeld worden, en noemt het eene schande, dat zoo vele armen geen lidmaten zijn; doch daaraan is thans niets te verbeteren. De kwestie is, dat die menschen toch leven moeten, en dus moeten zij wel bedeeld worden.

De *Voorzitter* herinnert den spreker, dat de diskussien nu niet loopen over de bedeeling; maar over het verzoek der Komm.

De heer *van Lier* blijft bij zijn gevoelen, dat aan het *gebiedend* voorschrift van art. 25 moet worden voldaan; en dit kan evenzeer geschieden door het nemen van een raadsbesluit, bepalende, dat de bedeeling, voorloopig en tot nadere beschikking, op den bestaanden voet zal plaats hebben. Later kan de Raad een ander besluit nemen, overeenkomstig de laatste zinsnede van gemeld wetsartikel.

De heer *van Hoytema* is van oordeel dat de Komm. voor het armwezen zich zeer wel met de Aalmoezenierskamer zal kunnen verstaan. Het verschil bestaat in den *vorm*, *niet* in het *wezen* der zaak. De Aalmoezenierskamer heeft een tarief voorgedragen, waarin ook de sommen worden aangewezen, waaruit de tegemoetkomingen zullen worden verstrekt. Dat behoort tot het armen-beheer. De Raad moet alleen een tarief, een maximum van bedeeling vaststellen, en moet dat in den winter hooger nemen, dan in den zomer. De Komm. kon nu geen tarief voordragen. Art. 25 is wel imperatief, maar ditzelfde art. laat toe het tarief te wijzigen. Men kan dus al spoedig in het volgende jaar een tarief aannemen, en dit is naar sprekers oordeel loyaler en beter, dan nu een fiktief tarief in te voeren, om aan de letter der wet te voldoen. 't Kan ook niet gevergd worden, dat, in groote steden, reeds in December deze bepaling effekt sortere, terwijl de wet in Sept. is aangenomen. Voor het eerste jaar had daar dan transitoir in behooren te voorzien. Het bezwaar is alleen, wanneer andere besturen de restitutie weigeren, maar die restitutie behoort ook, volgens de wet, *naar billijkheid* geregeld te worden. Dit is dus voorloopig zekerheid genoeg. Spr. appuijeert daarom het voorstel der Kommissie.

In omvraag wordt het voorstel der Komm. met 25 tegen 2 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Voswinkel Dorselen* en *van Lier.*

Wordt ter tafel gebragt een voorstel van Burg. en Weths. tot verbetering van den toegang naar het station van den Rijnspoorweg van de Katharijnebarrière naar het station van den Rijnspoorweg, waartoe de Kameraar een plan heeft ingeleverd, om langs de Leidsche Vaart trottoirs voor voetgangers in te rigten. — De direktie van den Rijnspoorweg heeft zich bereid verklaard hieraan mede te werken, terwijl de Komm. van fabrikage hare goedkeuring aan het voorstel heeft gehecht. — Burg. en Weths. stellen voor, om de kosten hiervoor te vinden op den post van onvoorziene uitgaven van 1855. — Ter Sekretarie; de beraadslagingen nader te bepalen.

Aan de orde wordt gesteld het rekwest van de maatschappij van moederlijke liefdadigheid, om subsidie. — Burg. en Weths. stellen voor, genoemde maatschappij het volgende jaar *f* 500.— toe te staan.

Na eene opmerking van den heer *v. Boetzelaer*, dat het wenschelijk mogt geacht worden, dat genoemde maatschappij, meerdere verloskundige hulp aanbood, werd het voorstel met 24 tegen 3 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *v. Reede*, *Boer* en *Schuurman.*

Thans wordt overgegaan tot benoeming van 5 leden voor het bestuur van het Ambachtskinderhuis, in plaats van de heeren *Verloren*, *v. d. Heuvel*, *v. Dielen*, *v. Hengst* en *v. Reede v. Oudtshoorn.*

Tot stemopnemers worden uitgenoodigd de heeren *v. Beest*, *v. Lier*, *v. Ittersum* en *Voswinkel Dorselen.*

De voorgestelde leden zijn:

1e vakature de heeren *Verloren* en *P. de Beaufort*, — van wege Burg. en Weths., de heeren *Voorduin* en *Pesters van Cattenbroek.*

2e vakature de heeren *van der Hagen van den Heuvel*, *J. A. E. Hinlopen*, — van wege Burg. en Weths. de heeren *Jongeneel* en *Burgerhoudt.*

3e vakature, de heeren *van Dielen* en *J. H. van Schermbeek.* — van wege Burg. en Weths. de heeren *Schuller* en *J. A. Grothe.*

4e vakature, de heeren *J. H. C. van Hengst*, en *Lintelo de Geer.* — van wege Burg. de Weths. de heeren *de Vos* en *O. van Rees.*

5e vakature, de heeren *van Reede van Oudtshoorn* en *H. Roijaards.* — van wege Burg. en Weths. de heeren *van Ittersum* en *C. Th. van Lijnden.*

Daar men tot de stemming wil overgaan, wil de heer *Verloren* zich verwijderen, omdat hij meent, dat volgens art. 46 der gemeente-wet, hij aan deze stemming geen deel mag nemen. Hierover ontstaan langdurige diskussien, waaraan de heeren *van den Heuvel*, *de Vos*, *Boer*, *Ackersdijck*, *van Hoytema*, *Schuller*, *van Cleeff*, *van Hengst*, *van Lier* en *Asch van Wijck* deel nemen. Deze laatste beweert zelfs, dat, indien de meening van den heer *Verloren* doorgaat, de meeste leden zich ook zullen moeten buiten stemming houden voor deze praealabele kwestie, daar een groot deel der leden of persoonlijk, of door hunne betrekkingen in deze benoemingen belang hebben.

Het eerst wordt daarom in omvraag gebragt, of de leden, welke op de 5 vakatures voorkomen, over de kwestie door den heer *Verloren* geopperd, zullen mogen stemmen, welke vraag met 25 tegen 2 stemmen, toestemmend wordt beantwoord. Tegen de heeren *Voswinkel Dorselen* en *van Asch van Wijck.*

Alsnu wordt in omvraag gebragt de kwestie zelve door den heer *Verloren* geopperd. Er wordt met 22 tegen 5 stemmen besloten, dat de kandidaten voor elke vakature mogen medestemmen. Tegen hebben gestemd de heeren *Ackersdijck*, *Verloren*, *Jongeneel*, *van den Heuvel* en *Voswinkel Dorselen.*

Thans overgaande tot de verkiezing zelve, worden de 5 heeren, die als leden van den ouden Raad in dat bestuur waren benoemd, tot Regenten van het Ambachtskinderhuis verkozen.

Aan de orde is het rapport der Komm. over de verdeeling der Stad in wijken en buurten.

De *Voorzitter* opent de beraadslaging over het rapport der Komm. in zake de verdeeling der wijken in buurten. De konklusie strekt daartoe, dat elke wijk in buurten zal worden ingedeeld en dat in iedere buurt een buurtmeester zal worden aangesteld om den wijkmeester behulpzaam te zijn en dien tijdelijk te vervangen en tevens om in sommige opzigten politiediensten te verrigten.

De heer *van den Heuvel* geeft in bedenking of het vroeger nuttig gewerkt hebbende stelsel van het bestaan van buurtschouten thans, bij den voor eenige jaren plaats gehad hebbende overgang van het onderhoud der zoogenaamde buurtwerken aan de stedelijke fabrikage wel behoort behouden te worden. Het voorname voorwerp hunner vroegere bemoeijingen is toch verdwenen. Hij acht het althans niet nuttig, dat aan zoodanige buurtmeesters, ieder in hunne buurt, opgedragen worde het aanhouden van statistieke tabellen, doch daarentegen veel wenschelijker dat de wijkmeester dit alleen over de geheele wijk doe. Zoolang hij niet beter ingelicht wordt, zoude hij het verkieslijker achten dat goed bezoldigde wijkmeesters werden aangesteld met toevoeging van mede behoorlijk gesalarieerde een of meerder wijkboden, naar gelang van de uitgebreidheid der wijken. Hierin vermeent hij dat meerdere kracht zoude zitten dan in eene organisatie, waarbij wel is waar aan het hoofd der wijken een wijkmeester zal staan, maar met onderdeeling dier wijken in buurten, ieder voorzien van buurtschouten of buurtmeesters, die, elk in zijnen werkkring, eenigermate eenig gezag zullen uitoefenen. De menigte toch dier te benoemen buurtmeesteren zal niet alleen tengevolge hebben, dat het bekomen van geschikte personen bezwaarlijk zal zijn, maar ook dat de hun op te dragen verrigtingen op oneindig verschillende wijzen zullen uitgevoerd worden, terwijl, indien eene redelijke bezoldiging aan de weinige wijkboden wordt toegekend deze als *bedienden* den wijkmeesteren zullen bijstaan, hunne bevelen zullen uitvoeren, en alzoo de regeling der zaak geheel aan de wijkmeesters overblijft.

De heer *Voorduin* ontwikkelt zijne bezwaren tegen de gedane voordragt om niet minder dan 56 buurtmeesters aan te stellen, ieder op een traktement van *f* 25, en dezen eensdeels op te dragen een politietoezigt over vreemdelingen en verdachte personen, over de reinheid der straten, en wat al niet volgens plaatselijke verordeningen; voorts een toezigt over werklieden in stads dienst — anderdeels die werkzaamheden, welke thans aan de wijkmeesters zijn opgedragen. Spr. gelooft, dat wel verre dat de beduidende uitgaaf hieruit voortvloeijende, goede vruchten zal dragen, — die dienst der politie er onder lijden zal. Een *welgezeten* burgerman verrigt geene politiediensten. Het ligt niet in ons volkskarakter. De bemoeijing met stads werklieden, grijpt in de funktien van den kameraar en zijne onderhoorigen. Zij die tot het politie en verder toezigt (naar den aard hunner betrekking) geroepen zijn, zullen het op de buurtmeesters laten aankomen. De tegenwoordige wijkmeesters, die over het algemeen zich met lof van hunne taak kwijten, het werk uit de handen te nemen, om hen alleen te doen werkzaam zijn, als *tusschenpersonen*, acht Spr. eerder geschikt om den gang der zaak te belemmeren, dan die in de hand te werken, en alzoo het goede dat bestaat, te bederven. Liever aan de wijkmeesters, zoo zij hulp behoeven, hulp door ondergeschikten gegeven, maar hen voor hetgeen door hen verrigt wordt, de eenige verantwoordelijke personen gelaten.

De heer *Verloren* spreekt in denzelfden zin. Vroeger zijn er vele ongeregeldheden en kwestien ontstaan door onoplettenheid van de buurtschouten. Wanneer die weder worden ingesteld zal de aansprakelijkheid verloren gaan, want dan zal de politie de buurtmeesters, deze de wijkmeesters, en zoo omgekeerd, den verkeerden loop van zaken wijten.

De heer *van Dielen* verdedigt het gevoelen der meerderheid van de Kommissie. Hij wijst op de vele werkzaamheden aan de wijkmeesters opgelegd, welke in den laatsten tijd eer zijn vermeerderd dan verminderd. Vooral in de meer uitgebreide wijken behoeven zij noodwendig hulp: die hulp wenscht de meerderheid der kommissie hun door de toevoeging van geschikte buurtmeesters, voor de buurten waarin men de wijken nieuw zou verdeelen, te verschaffen. Het bezwaar dat er in den vorigen stand van zaken bestond, dat men moeite had, geschikte buurtschouten te vinden, is niet door de kommissie uit het oog verloren: zij acht dit evenwel vervallen, wanneer men het vroeger getal buurten, zoo als zij voordraagt, van 86 op 54 terugbrengt. Wat de bemoeijingen aangaande de politie aangaat, deze zouden zich tot eenige zeer bijzondere aangelegenheid bepalen, als b. v. tot het reinhouden der straten en zoodanig geregeld moeten worden, dat er geen gevaar kon zijn van verwarring met de overige werkzaamheden der policie-beambten.

De heer *Ackersdijk* helt meer over tot het gevoelen van de minderheid. Hij beschouwt de werkzaamheden der wijkmeesters als zeer gewigtig, en acht het wenschelijk, dat men die ambtenaren meer releveere, hun ook meerdere belooning toekenne. Het komt hem noodig voor, dat door den Raad eene nieuwe instructie worde uitgevaardigd, waarin hunne functien naauwkeurig worden omschreven. Hij acht het niet raadzaam een gedeelte dier functiën aan mindere be-

ambten op te dragen; de gewezene buurtschouten kunnen vervallen, nu de buurtwerken hebben opgehouden. Beter komt het hem voor de basis te behouden en des noods hun getal grooter te maken, die aan de wijkmeesters ondergeschikt zijn. Doch hij geeft in bedenking, of het niet wenschelijk zoude zijn, een of twee hoogere beambten te belasten met een voortdurend toezigt over de werkzaamheden der wijkmeesters. Het is van groot belang, dat de instruktie door de wijkmeesters behoorlijk worde nageleefd, registers, staten, aanteekeningen, die hun voorgeschreven zijn, ordelijk en gelijkmatig worden aangehouden; dat bepalingen omtrent de zindelijkheid, de gezondheid, de orde, wanneer de wijkmeesters belast zijn daarvoor te zorgen, niet worden verwaarloosd. Spr. heeft reeds vroeger gewezen op de onreinheid van bruggen en werven. Het is niet voldoende voor te schrijven dat de wijkmeesters daarvoor behooren te zorgen; er dient regelmatig inspektie gehouden te worden, om zich te verzekeren, dat zij die zorg niet verzuimen. Hij zoude dus, in zoo ver hij niet beter wordt ingelicht, voor het beste stelsel houden, wijkmeesters te benoemen die vertrouwen inboezemen, hun geene buurtmeesters toe te voegen, maar wijkboden aan hen ondergeschikt te maken, en door één of twee beambten, als inspekteurs, hunne werkzaamheden voortdurend te laten kontrôleren.

De heer *Boer* is dit laatste denkbeeld minder toegedaan. Hij wil meerdere eenheid en kracht, en acht daartoe het voorstel der minderheid van de kommissie, om namelijk langer geen buurtmeesters aan te stellen, maar bodes, die onder de wijkmeesters staan, verkiesselijker. Daardoor zullen de wijkmeesters ook gereleveerd worden. De kontrole over dezen acht hij aan het kollegie van dagelijksch bestuur genoegzaam toevertrouwd. Hij meent nog op een ander punt, dat betreffende de werkzaamheden te moeten wijzen. De minderheid wenscht die te laten bestaan in burgerlijke administratie en de wijkmeesters geheel vreemd te houden aan politie zorg. Spr. is dit denkbeeld ook toegedaan, want hij vreest anders voor verwarring van attributen, en verwarring brengt doorgaans nalatigheid te weeg. Ook moet men niet voorbij zien, dat het iets hatelijks zou zijn voor de wijkmeesters om politie uit te oefenen; politie diensten wil de burger in ons land niet gaarne op zich nemen.

De heer *Calkoen* was van den aanvang af niet bijzonder met de nieuwe inrigting ingenomen, en toch meent hij dat er nut van te wachten is. Hij wijst op tijden van groote armoede of belangrijke ziekten, dan kunnen het juist de Buurtmeesters zijn, welke het dagelijks bestuur het best kunnen op zijde staan, daar het vertrouwde menschen zijn, die in hunne buurten het gemakkelijkst kennis van alles kunnen dragen. Zij kunnen voor de registers van bevolking, en voor allerlei statistieke tabellen, ook van groot nut zijn, en bij ongeregeldheden eigenaardige diensten aanbrengen. Kleine klagten kunnen door hen het eerst worden onderzocht. Wanneer er geen wijkmeesters waren, en men wenschte, die aan te nemen, onder de omstandigheden waaronder zij thans verkeeren, dan zou Spr. zeggen, daar zult ge nooit geen menschen voor vinden, en toch zijn zij er genoegzaam; evenzoo zal men ook genoegzaam buurtmeesters vinden.

De heer *van Ittersum* heeft twee bezwaren hooren opperen: 1o. De buurtmeesters zijn overbodig, en dus nadeelig, en 2o. Zij zullen te veel komen op het terrein der politie, en dus zal hunne werkkring schadelijk zijn. Spr. meent, dat de werkzaamheden voor deze buurtschouten overvloedig zullen zijn, ook na het ophouden der zoogenaamde buurtwerken, vooral tengevolge der nieuwe gemeentewet; hij acht het bovendien eereposten, welke voor de burgerklasse zijn weggelegd, en houdt zich verzekerd, dat men geschikte menschen zal vinden; wat de vermenging met de politie betreft, daarvoor is Spr. het minst bevreesd, daar zij in vele zaken de politie zullen behulpzaam zijn, door nuttige aanwijzingen, en door hun dagelijksch toezigt veel zullen bijbrengen tot de behoorlijke toepassing van menigerlei verordeningen.

De heer *Boetzelaer* heeft zoo veel voor en tegen hooren zeggen, dat hij niet weet wat te kiezen. Hij zou het echter niet ongeraden vinden om de wijken te splitsen, en in plaats van twaalf b. v. 48 wijkmeesters aan te stellen, dan was de vrees, dat men wel geschikte wijkmeesters, maar geen genoegzame buurtmeesters zou vinden, opgelost. Hij meent dat in de Residentie hetzelfde denkbeeld is gevolgd.

De heer *Schuurman* wil elke wijk in 3 of 4 buurtschappen verdeelen, en voor elke buurschap een bode benoemd zien, die onmiddelijk onder de bevelen van een wijkmeester staat. Daardoor zal de goede loop van zaken, zijns inziens het best worden behartigd, en zal men die hulp kunnen erlangen, welke men wenscht. Het aanstellen van buurtmeesters nevens de wijkmeester stelt hij gelijk aan twee groote masten op een schip. Hij acht het noodig, en met het oog op de begrooting, zeer doenlijk, om de wijkmeesters eene behoorlijke bezoldiging toe te kennen, en tevens de bodes naar gelang van hunne werkzaamheden te beloonen.

De heer *van Dielen* vat niet, waarom de bodes meerder ijver dan de buurtmeesters zullen aan den dag leggen. Hij rekent juist meer op de hulp en medewerking van gezeten burgers, die behoudens de noodige mate van zelfstandigheid toch zeer wel aan den wijkmeester ondergeschikt kunnen zijn.

De heer *Voswinkel Dorsselen* meent dat de heer *Schuurman* hetzelfde zou willen, als dat een generaal enkel met korporaals te velde trok, en dus letterlijk iets ondoelmatigs.

De heer *van Hoytema* vindt het zonderling, dat nog door niemand met duidelijkheid is omschreven wat eigenlijk de wijkmeesters, de buurtmeesters en de bodes zullen te doen hebben. Moeten zij strekken om in tijd van groote ziekten, of groote armoede, zoo als de heer *Calkoen* meende, de kleine organ[en] te zijn, waardoor het dagelijksch bestuur werkt en o[n]derzoekt, dan is het beter dat men bodes heeft. G[eeft] echter het denkbeeld door, dat zij eene politie adm[i]nistratie moeten houden, en statistieke tabellen, d[an] is het weer beter dat men buurtmeesters heeft. [Elk] jaar ontvangt Spr. eene statistieke opgave van [de] kinderen in deze stad welke geen onderwijs geniet[en]. Dat is hem hoogst nuttig en noodig, maar dat ku[n]nen noch de wijkmeesters, noch de bodes doen. Spr. meent dat er zoo nog vele andere zaken zull[en] gevonden worden.

De heer *Schuurman* zegt, dat, zoo die statistie[ke] tabellen, uit de registers der wijkmeesters getrokk[en] worden, goed zijn, dat reeds het beste bewijs o[p]levert, dat die werkzaamheden door hen kunn[en] worden volbragt, niettegenstaande zij sedert vele jar[en] zonder hulp hebben gearbeid.

De heer *Nahuijs* herinnert, dat er instruktien be[staan], waarin de werkzaamheden worden aangegeve[n]. Wat de politie betreft, men is meer van het den[k]beeld uitgegaan, dat er niet altijd politie-agenten b[ij] de hand zijn op alle plaatsen, en dat de buurtmee[s]ters alsdan gemakkelijk een oog op het schoonhoud[en] der straten kunnen houden. Wat de door den he[er] *Hoytema* besproken werkzaamheden betreft, die zij[n] wel degelijk door de buurtschouten verrigt. Sp[r.] wijst nog op den goeden geest, welke de bevolking va[n] deze stad bezielt, om nuttige betrekkingen, wanne[er] zij maar behoorlijk gesalarieerd worden, op zich [te] nemen.

De *Voorzitter* is van gevoelen, dat het niet wen[sch]schelijk is, deze zaak nu reeds af te doen. Er be[staan] daaromtrent veel uiteenloopende gevoelens e[n] het zal hier ook wel gelden *variis modis bene fit*. Hoe men echter ook verschille, dit alleen schijn[t] wel zeker, dat sommige wijkmeesters hulp noodig hebben. Er zijn toch wijken, waarin eene talrijk[e] digt opeengedrongen bevolking gevestigd is, een[e] bevolking, die onophoudelijk van woonplaats vera[n]dert. Dat het bijna ondoenlijk is voor één man met al de bijzonderheden, waarover zijn toezigt zich moet uitstrekken, voldoende bekend te blijven, laat zich ligtelijk begrijpen. Te meer, wanneer men in aanmerking neemt, dat hij zeer dikwijls geroepen wordt om van allerlei verschillende zaken opgaven te doen aan het stedelijk bestuur. — Hij acht echter deze diskussie, welke nu om het vergevorderde uur moet verdaagd worden, geenszins verloren. Voorloopig is nu van gedachten gewisseld en de leden zijn in staat gesteld om ieder voor zich de zaak nog eens rijpelijk te overwegen. Intusschen, de zaak is geregeld en er bestaat geen dringende reden, om spoedig tot eene beslissing te komen.

De vergadering wordt daarna gesloten.

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.